Tizenhetedik évfolyam. 263-ik szám.

FIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill. minden következőnél 10 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Vasárnap, november 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Aradmegye iskolái.
A képviselőház ülése.
Küzdelem a magyarságért.
Egyről-másról. Irta: Lux Terka.
Orvosok egyesülése.
Az aradi tanfelügyelő a vármegye iskoláiról.
Böhm barátja a fogházban.
Merénylet a belga király ellen.
Tolvajnevelés a rabok köst.
Egy urileány tragédiája.
Konsitzky szabadlábon.
A halálugró tolvaj.
Atléták az uj otthonban.
Az uj verérigazgató.
A veszedelmes vendég.
Utóhang az amerikai utról.
Regény-Csarnok: A róma-párisi expressvonat. Forditotta: Riit Gyula.

Aradmegye iskolái.

Arad, november 15.

Ismeretes a hires hadverő Moltke-nek röpke szava, hogy a franciákat a német tanitók verték meg. Az ezen kijelentésben foglalt szerénységet csak az a mély bölcseség mulja felül, melylyel a hadászat mestere az iskolák mestereinek nyujtja a győzelem pálmáját, és ezzel beismeri, hogy a nemzet ereje és ellentálló képessége arányban áll a népnek müveltségi fokával.

Nagy tanuság rejlik ebben különösen reánk magyarokra nézve, kik állandóan nagyobb és sulyosabb feladatok teljesitésére vagyunk hivatva, semmint erőnkből telik, és nehezebb körülmények között kell államiságunkat és nemzeti létünket biztositani, mint más velünk egyvivásu nemzeteknek.

Valóban ugy áll a dolog, hogy az államférfiui ügyesség és furfang által kivivott eredmények, sőt a harcmezőn aratott döntő győzelmek is csak muló sikerek a nemzetek életében, a mint a Nagy-Napoleon által levert és széttépett Poroszország esetéből láttuk, a mely utóbbi alig egy félszázad mulva végképen legyőzte Franciaországot. Mert egy nemzet izmosodása, fejlődése, mint minden élő organizmusé, csakis belterjes, belülről kifelé ható lehet; csak akkor növekedik egy nemzet igazán nagyságban és életerőben, ha atómjaiban, egyedeiben erősödik, ha azok egyenkint intelligenciában, vagyonosodásban, erkölcsi kiválóságban gyarapodnak.

Ime, ez a csöndes, a békés, de föltétlenül biztos honszerzés, államalkotás; a *népnevelés* ennek az eszköze, ennek utján pótolhatjuk mulasztásainkat, szervezhetjük a reánk váró feladatok ellenében erőinket, fejleszthetjük a nemzetiségi tenger hullámcsapásaival szemben ellentálló képességünket.

A fentebbi elmélkedések kapcsán örömmel konstatáljuk, hogy közoktatásügyi kormányunk évről-évre fokozatosabb tevékenységet fejt ki a népnevelés ügyének emelésében, és hizelgés nélkül állithatjuk, hogy a népoktatás felvirágoztatása Magyarországon egyenesen *Wlassics* Gyula nevéhez lesz rögzitve. Különösen hálás elismeréssel adózhatunk a miniszter tevékenysége irányában mi aradiak, midőn azon óriás sikereket látjuk, melyeket épen Aradmegyében ért el a közoktatásügyi kormány.

Lapunk más helyén ismertetjük részletesebben az állami népiskolák számszerinti növekedését és terjedését megyénkben. Mintegy 15 év előtt Aradmegyében csupán három állami iskola volt, Csermőn, M.-Világoson és O-Paulison egy-egy tanitói állással, és ma 42 községben van állami elemi iskola 96 tanitói állással. Ezekhez már a jövő évben 7 idegen vagy vegyes ajku községben lesznek állami elemi iskolák felállitva 12 uj tanitói állással, s ha számba vesszük a legközelebbi időkre kiszabott tervezések végrehajtását, ugy a szentannai községi elemi iskolák államositásával legfeljebb egy-két év mulva az állami tanitók száma Aradmegyében 130—140-re fog szaporodni.

Hogy mit jelent ez a kulturális haladás tekintetében, elgondolhatjuk, ha figyelembe vesszük, hogy az emlitett állami népiskolákba összesen 7700 tanuló jár a jelen tanévben. Kétszeres jelentőséget ad a népoktatás e számszerint kimutatott emelkedésének azon körülmény, hogy a fent kitett számban 2037 németajku, 1206 román és 360 tót ajku tanuló van. Az állami népiskolákban ezen fiuk mind elsajátitják a magyar nyelvet, igy közreműködnek ez iskolák abban, hogy a jövő

TÁRCA.

Egy falat kenyér.

(A nap krónikájából.)

Kesereg két apró gyermek,
Könnyel tele éjük, napjuk,
Pajtások közé se járnak,
Börtönben az édesapjuk.
A kis lakás siralomház,
Minden ajtó be van zárva,
Ott lakik egy gyászos asszony,
Ott a két legárvább árva.

Kora reggel, hüvös reggel
Sürü köd ül a kis lakon.
Arra ébred fel a család:
Kopogtatnak az ablakon.
Megszólal a gyászos asszony:
„Vajjon ki gondolhatott ránk?"
S odaszalad . . . sikolt egyet:
„Édesapánk, édesapánk!"

Fehér képü, roskadt ember
Vézna karjait kitárja,
S ahogy belép, szó se folyik,
Csupán csak a könnyek árja.
Ráomlik a gyönge asszony,
Fia, lánya közrefogják,
Azt se kérdik, hogyan jött, csak
Ölelgetik, csókolgatják.

Délidőre szól a harang,
Enni kedve kinek volna?
Megkondul az estharangszó,
Vacsorára ki gondolna?
. . . Késő éjjel összesimul
Könyörögve két kis tenyér,
Kérve nyul az anya felé,
Hogy a szív megszakad belé,
S nincs sehol egy falat kenyér.

***

A doktor ur.

Irta: Szeredai Leó.

A borbélyom következetesen ugy szólit, hogy:

— Doktor ur!

Százszor is megmondtam ugyan már neki, hogy nem vagyok doktor, nincs diplomám, sőt hozzátettem, hogy nagyon lekötelezettnek érezném magamat, ha nem szólitana doktornak, de a tiltakozásomnak még sohase volt haszna.

— Tudom én, hogy mi az illem! — mondta ő egyszer. — Az okos és müvelt embert doktor urnak illik cimezni. Minthogy pedig a tekintetes ur okos és müvelt ember . . .

No hát az ellen nem tiltakoztam. És azóta szó nélkül türöm, hogy a derék férfiu doktor urnak nevezzen. A multkoriban hajón utaztam Mohácsra. Mikor a fedélzetre léptem, mosolyogva üdvözölt a borbélyom:

— Alászolgálja doktor ur! Szintén utazni tetszik doktor ur?

— Nini hát maga is itt van? Hová megy?

— Megyek Paksra, doktor ur! Tetszik tudni odavaló vagyok doktor ur! És doktor ur hová utazik, ha szabad kérdeznem?

— Mohácsra.

— Jó mulatást doktor ur!

Ebéd után való időben történt az elutazás, hát leheveredtem a pamlagra szundikálni. Zakatolt a gép, csobogtak a hullámok, a hajó szeliden ringatódzott és szemeimre rénehezedett az álom. De a szendergésem nem sokáig tartott. Egy asszonynak a jajveszékelése riasztott föl.

— Mi az, mi történt? — kérdezték az utasok ijedten.

— Óh Istenem, istenem, — sopánkodott az asszony és arcán rémület látszott, — a kis leányom nagyon rosszul van! Mit csináljak, mihez fogjak? Orvost, orvost! Nincs itt orvos?

— Orvost! Hol egy orvos? — hangzott összevissza.

— Az ám, hol egy orvos? — gondoltam magamban. — Ha csak véletlenül nem utazik a hajón egy . . .

Ekkor megszólalt az egyik utas:

— Kérem, kérem, az előbb hallottam, mi-

nemzedék megérti egymást, nem lesz megyénkben továbbra is bábeli nyelvzavar; hanem magyar, német, román, tót egyaránt haladhat egy közös érintkezési nyelv, az állam nyelvének segélyével a müvelődés lépcsőjén és egyenlő sikerrel használhatja föl az állam és társadalom nyujtotta előnyöket saját előmenetelükre. Az állam vezetése, gondoskodása mellett szervezett eme nagy népnevelési akció nyomában, a különböző ajku polgárok egyetértése, a béke, a müvelődés, a gyarapodás jár.

Ismételjük, hogy már élénk lokalpatriotizmusunk is hálás elismerésre kötelez azok iránt, kik ezen bámulatos eredmények létrehozásában részesek, kik között nem csekély érdeme van a földmivelésügyi miniszternek is, a ki közel *százezer* koronát forditott a telepes községek iskoláinak felépitésére s a ki e községek 5%-os iskolaadóját tárcája terhére vállalta. Jóleső önérzettel konstatáljuk, hogy a mi megyénk van a népoktatásnak állami intézetekkel való emelésében legelől, és egyben örömmel rámutatunk, hogy e siker elérése körül kiváló része van *Varjassy* Arpád tanfelügyelő kitartó és céltudatos müködésének. Csak előre a honmentés magasztos munkájában, mig idő és alkalom van reá; a hazájának és nemzetének tett szolgálatok tudata az embernek legszebb jutalma!

Politikai tüntetés. Magyarország szociáldemokratái általános akcióra készülnek. Az ujonclétszám felemeléséről, a kivándorlásról és a civillista felemeléséről szóló javaslatok ellen a fővárosban és a vidéken mintegy száz népgyülést akarnak tartani s mindenütt ugyanazt a határozati javaslatot fogadják el, melyet aztán felküldenek a képviselőházhoz. E hónap 30-án tüntető körmenetet rendeznek a fővárosban.

Képviselőből polgármester. *Soltész* Nagy Kálmán miskolci képviselő otthagyja a képviselőséget s ujból beül a polgármesteri székbe. Miskolcon megállapodtak abban, hogy Soltészt egyhangulag választják meg. Tudvalevő, hogy az utolsó polgármesteri választást a közigazgatási biróság megsemmisitette.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósitása. —

Budapest, november 15.

Teljesen megcsappant érdeklődés mellett folytatták ma az indemniti tárgyalást. Sem a képviselők, sem a karzat nem volt kiváncsi a mai szónokokra és *Barta* Ferenc elhagyatva, árván szónokolt a kormány ellen. Csak *Gabányi* Miklós biztatta erősen és az ő lelkesedése és helyeslése mellett fejezte be beszédét.

Rátkay beszélt még és az ülés végén *Csávolszky*; mindketten az indemnitás ellen.

Szünet után nagy feltünést keltett *Cseh* Ervin horvát miniszter felszólalása. Ot és *Pecsevics* Tivadar horvát képviselőt is megéljenezték.

Részletes tudósitásunk a következő:

(Elnöki bejelentések.)

Elnök Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterelnök.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után

Elnök beterjeszti az irományokat és jelenti, hogy az összeférhetetlenségi bizottság Popovics V. István összeférhetlenségi ügyében kimondta, hogy az összeférhetlenség esete nem forog fenn.

Széll Kálmán miniszterelnök beterjeszt egy jelentést, a mely szerint Torontálmegyének egy 697 holdas pusztája Temesmegyéhez csatoltatik. Kiadatott a közigazgatási bizottságnak.

Teleki Sándor gróf jegyző jelenti, hogy interpelláció nincs bejegyezve.

Következett a napirend.

(Az indemnitás.)

Barta Ferenc: A megyei kényurakról szól, a kik még mindig a régi rendszer szerint kormányoznak. Zsarnokoskodnak a szegény embereken és arra a tapasztalatra jött, hogy a mig az embereket fel nem váltják, rendszerváltozásról szó sem lehet. Osszehasonlitja a dinasztia és nemzet hatalmát, és azt látja, hogy minden téren a dinasztia akarata érvényesül. Nem a király miniszterének, hanem a nemzet megbizottainak kellene azokon a piros bársonyszékeken ülni. Attérve a hadsereg kérdésére, cudar dolognak tartja, hogy itt idegen hadsereget táplálunk, idegen nyelven, idegen szellemben oktatjuk fiainkat és ez türhetetlen. Ennek már meg kell változni. Egységes nyelvnek mondják ki a németet, holott annak felét mi tartjuk pénzzel, nagy áldozatokkal.

A nemzeti önállóság érdekében sem lehet megtürni továbbra is a közös hadsereget, melynek érzülete, szelleme minden, csak nem magyar. A honvédség sem magyar, mert az utóbbi évek tanuságai azt bizonyitják, hogy ott is germán szellemet terjesztenek. A közös hadseregben érdemet szerzett tiszteket átteszik a honvédséghez, hogy itt német szellemet terjesszenek. Nyugdijaikat is aztán nem a közös költségből fedezik, hanem a mi költségvetésünkből. A közösek gyorsabban is haladnak előre, mint honvédtiszteink.

(Ez botrány!)

Felhozza a szegedi esetet, a mely szerint a Fejérváry-ezred önkénteseit nem nevezték ki tiszteknek, mert a német szolgálati nyelvet nem tudták.

Polczner Jenő: Igen, csak e miatt preterálták őket, ez hallatlan!

Elnök: Ne tessék közbeszólani!

Polczner: Ez botrány! Ez a nemzet arculcsapása!

Barta Ferenc: Ez valóban botrány! A költségvetés pénzügyi részéről beszél ezután és azt kritizálva, helytelennek, viszonyainkhoz nem megfelelőnek tartja. Evek óta törekszünk már arra, hogy Ausztriától elszakadjunk, de mindezideig nem sikerült. Itt a tizenkettedik óra, ha most nem igyekszünk önnállóságra, akkor nem is érdemeljük azt. (Helyes, ugyvan a szélsőbalon.) Az indemnitit nem szavazza meg.

(A szólásszabadság megsértése.)

Rátkay László előre is kijelenti, hogy az indemnitit nem szavazza meg. (Helyeslés a szélsőbalon.) Attér ezután Gabányi és Apponyi között multkoriban felmerült incidensre és ebben a szólásszabadság megsértését látja, meghajlik Apponyi előtt, de viszont a legnatározottabban kivánja a szólásszabadság fenntartását, különösen a mai katonai tulkapások közepette.

Nagy Ferenc multkori beszédére reflektál és bizonyitani igyekszik állitásainak helytelenséget. Az autonom vámtarifa mellett érvel ezután és igazolja annak előnyeit a nemzetre nézve. Felszólitja a miniszterelnököt, hogy adjon egyenes és nyilt választ azon kérdésére, hogy 1903 ban lejáró olasz borvám klauzulát meghosszabbitja-e.

A paktumra vonatkozólag kéri mindazokat, a kik a paktum megkötésében résztvettek, hogy nyilatkozzanak férfiasan és őszintén, hogy annak idején miben állapodtak meg.

(A horvátok hallgatnak.)

Rátkay végül a horvátországi viszonyokkal foglalkozva kárhoztatta, hogy a horvát miniszter sohasem szólal fel, sem pedig a horvát képviselők. És ha beszélnek, másként beszélnek itt, és másként otthon. Nagy Horvátországról ábrándoznak és nem szitják a testvéri viszonyt Magyar- és Horvátország között. Az in-

---

kor itt a hajón doktor urnak szólitotta az egyik utas a másikat. — Hol van az az ur? Ő nyilván orvos!

Azzal körülnézett és ahogy megpillantott engemet, odasugta a kétségbeesett anyának, rám mutatva:

— Ott van, nézze! Azt az urat szólitották doktornak.

A következő pillanatban az asszony már ott volt mellettem és rimánkodni kezdett:

— Doktor ur, az isten szerelmére kérem, jöjjön gyorsan! A kis leányom hirtelen rosszul lett!

— De asszonyom, — mondom neki, — én én . . . tessék elhinni, hogy én . . .

— Igen, igen, — szólt az anya, — hiszen tudom, hogy amikor önök uton vannak, mikor pihenni akarnak, hát nem szivesen foglalkoznak betegekkel! De gondolja meg doktor ur, egy anya kéri, a gyermeke érdekében!

— No de ha mondom asszonyom . . .

— Volna, szive doktor ur megtagadni a segitségét, mikor egy gyermek szenvedéséről van szó?

— De doktor ur! — kért a többi utas is. — Hiszen hiába mondja, hogy nem orvos, hallottuk, mikor egy ismerőse doktor urnak szólitotta!

Hát itt hiábavaló volt minden szóbeszéd. Hasztalan mondtam, hogy nem vagyok orvos. Az anya a karomnál fogva huzott oda a kis leányához. A picike, aki vagy öt éves lehetett, ugyan rosszul volt. A kezében egy mézeskalács-szi nek az utolsó maradványát szorongatta. Szegény picike, ugy látszik, a gyomrát rontotta el a mézeskalácscsal.

— Mutasd szivem a nyelvedet! — szóltam neki szép szeliden, miközben az utasok nagy komolyan állitak körül, érdeklődéssel lesvén, hogy mi a véleményem.

A kicsike kidugta a nyelvét. Hát persze, gyomorrontás. Megcsóváltam a fejemet, — annyit tudok, hogy minden orvos a fejét csóválgatja, mikor beteget vizsgál, — és azt mondtam az anyjának:

— Ne ijedjen meg asszonyom! A baj, remélem, nem komoly. Majd valahogy segitünk is rajta.

Az asszony végtelen hálával nézett rám. Ilyen tekintetre csak egy aggódó anya képes. Én pedig elkezdtem a bőrládámat kibontogatni.

— Csak nem akarja megoperálni? — kérdezte aggódva egy tiszteletreméltó matróna, aki nyilván azt hitte, hogy kést szedek elő.

— Dehogy! csak egy kis orvosságot adok a picinek.

Eszembe jutott, hogy a táskámban van egy nagy üveg, tele Hoffman-féle csöppekkel. A nagynénám, akihez látogatni készültem, kért meg rá, hogy vegyek neki, mert Budapesten olcsóbbat és jobbat kapni.

— Ártani, ez nem árthat! — gondoltam magamban, — sőt talán még használ is! Elvégre az orvosok is gyakran tesznek igy!

A kis páciensbe belediktáltam egy fél kanálnyit és aztán nagyon kiváncsian kezdtem lesni a hatást. Nos, a hatás egyszerüen bámulatos volt. Félóra mulva a kis lány megint vidáman mosolygott és az utasok, ennek az eredménynek a láttára valóságos csodálattal néztek rám.

— Nagyszerü egy orvos! — mondta a tiszteletreméltó matróna az egyik szomszédjának és nem tagadom, ez az elismerés nem csekély büszkeséggel töltött el. Abban a pillanatban szentül meg voltam győződve magam is, hogy bennem nagy, igen nagy orvos veszett el.

Az anya pedig hálásan megszoritotta a kezemet és tiz forintot akart a markomba nyomni.

— Nem, asszonyom, — szóltam tiltakozó kézmozdulattal, — nem fogadok el honoráriumot. Csak tegye el megint azt a pénzt! Orülök, hogy szolgálatára lehettem!

— Milyen finom ember? — sugta megint a tiszteletreméltó matróna.

En pedig ismét leheveredtem a pamlagra és elnéztem, hogy egy igen kövér ur, meg egy kövér asszonyság mint esznek meg uzsonnára előbb egy sült kappant, utána egy kacsát, végezetül pedig egy nagy mákos patkót.

— Teringette, ezek aztán meg vannak áldva étvágygyal!

Késő este érkeztem meg Mohácsra. A jó étvágyu házaspár is velem együtt szállt ki, sőt ugyanabba a hotelbe ment is el, amelybe én.

Lefeküdtem. Elaludtam.

Hajnal felé aztán egyszerre csak eszeveszetten kezdett valaki a szobám ajtaján dörröm-

demnitást, mert nem lát nemzeti politikát, nem fogadja el.

Cseh Ervin horvát miniszter: Rátkay ellene olyan vádakat emelt, amelyeket vissza kell utasitania. Azt mondta róla egyrészről, hogy hallgatag. Neki sem hivatása, sem kötelessége oly politikai kérdésekben, a melyek Horvátországot nem érintik, felszólalni. (Élénk helyeslés.) Visszautasitja a leghatározottabban azt a vádat, mintha azt a hivatását, hogy a Horvát- és Magyarország közötti viszonyt bensővé és testvériessé tegye, nem teljesitené. Hivatkozik eddigi tevékenységére. (Élénk éljenzés.) Ugy látszik, Rátkay nem jó forrásból meriti adatait. Azt a tanácsot adja Rátkaynak és pártjának, hogy a testvéries viszony fejlesztésére kezet nyujtsanak neki, (Éljenzés.) mert az az ő leg zentebb és legbensőbb óhaja és kivánsága. (Zajos tetszés.) Kötelességét mindenkor teljesiti. (Élénk helyeslés.)

Pejacsevics Tivadar gróf: Visszautasitja azt a vádat, mintha a horvát képviselők más ként beszélnének itt és otthon. (Elénk helyeslés.) Az indemnitinél azért nem szólalnak fel, mert egyetértenek a miniszterelnökkel és politikájával. (Elénk helyeslés.) Ok mindig az 1868. XXX. t.-c. alapján állottak és állanak. Es e tekintetben megfelelnek a horvát ellenzéknek is. Igaz, hogy vannak Horvátországban tulzók, akik nagy Horvátországról ábrándoznak, de hál' Istennek ezek itt is, ott is, kisebbségben vannak. (Eljenzés.)

Thaly Kálmán a Ház engedélyével rokonszenvét fejezi ki Cseh miniszter felszólalása iránt.

Csávolszky Lajos a gazdasági kiegyezésről szólva kérdi, mi az oka annak, hogy a kormány nem akarja felállitani az önálló vámterületet, a mely pedig egyedül mentheti meg a nemzetet nyomasztó helyzetében. A függetlenségi párt — ugymond — nem engedi elámittatni a nemzetet. Az indemnitást nem fogadják el.

A vitát hétfőn folytatják.

TÁVIRATOK.

A Humbert ügy.

Páris, november 15. A *Matin* jelentése szerint az igazságügyminiszter a Humbert-ügyet elvette *Le Mercier* vizsgálóbirótól. Le Mercier főleg azzal volt megbizva, hogy a Humbert-család nyomait kutassa. Mi inditotta a minisztert erre a feltünést keltő lépésre, meg nem tudják.

Bevándorlás Transzválba.

Fokváros, november 15. Szombaton 700 Transzválba készülő bevándorló érkezett ide, de itt kellett maradniok, mert a helyi hatóságok nem akartak nekik engedélyt adni a Transzválba való bevándorlásra. A bevándorlók ma küldöttséget küldtek a kormányzóhoz. A kormányzó táviratilag kérte *Milnert*, hogy a bevándorlóknak engedje meg, hogy tovább mehessenek Transzválba.

Határvillongás a Keleten.

Köln, november 15. A *Kölnische Zeitung* jelenti Pétervárról tegnapi kelettel: A Perzsia és Afganisztán határán lévő Hilmend folyó medrének lassu eltolódása következtében a két állam között komoly határvillongások támadtak.

Egyről-másról.

(Tanitások hete. — Nevelni kell a munkásokat. — A mi divatban van. — Művészeti kiállitások. — A szezon megnyilt)

Irta: **Lux Terka.**

Budapest, november 15.

E hét a szinházi események, müvészetek és *tanitások* hete volt. (Hála Istennek, nem a sikkasztásoké, de azért az is került benne.) Hogy a tanitásokon kezdjem, háromféle közönség szellemi táplálékáról van gondoskodva a főváros tudomány-világában. Előadást tartanak a zöldfa-utcai nőképző-egyesületben a müvelt nők számára, ez egyesületben mindkét nembeliek számára és négy kerületben a szegény, tudatlan felnőtteket tanitják az elemi és egyéb közhasznu tárgyakból. Ezeknek a tudatlan felnőtteknek a tanulása megható és erkölcs-szociológiai tanulmány is egyuttal.

Az iskolák mindkét nemből tömve vannak tanulni vágyó, közönséges napszámosokkal, fiatal és idősebb iparoslegényekkel, dohánygyári és más munkásleányokkal, facér cselédekkel, de vannak köztük értelmesebb és jobb házból való fiatalemberek és leányok is, akik jóval tul vannak az elemi ismereteken és a a könyvviteltant tanulják.

Ennek a tudatlanságnak bevallása és az alkalom megragadása, hogy tanulhassanak, igazán megható látvány. Künn a ragyogó utcák világitása mellett a látni és láttatni akaró gazdag és értelmi osztály s benn a nagy, rideg iskolatermekben felnőtt emberek tanulják az ábécét, hogy az élet rettenetes konkurrenciájában, ahol annyi az ügyes és értelmes ember, előnyösebb pozicióit teremthessenek maguknak.

S azok a fáradt, egész napi munkától elcsigázott alakok, a napi munka végeztével sietnek az iskolába, hogy megszerezzék azt, amit a gyermekkorban vagy nem akartak megtanulni, vagy nem lehetett megtanulniok. S a foltozott ujasu, kopott és keshedt lábbelijü magyar munkás, akinek természettől fogékony eszét kificamitják a korcsmai érintkezés közben, a külföldről bekerült, vagy külföldet járt munkások rosszul értelmezett, szociális féleszméi s a ki az urat és minden jóruháju embertársát gyülölettel nézi, most naiv, gyerekesen biró szemekkel figyel a tanitójára, a ki a mosdatlanszáju, vén nebulóknak isteni türelemmel magyarázza, hogy mi a különbség a nagy á és a kis á között.

S a női osztályban a nyomoruságtól korán hervadt arcu asszonyok, hasonló komolysággal igyekeznek minél szebb betüket irni a lineázott irkákba s mig egy kis csinos, vörösháju facér szobaleány, mélyen az irkája fölé hajolva, nagy buzgalommal ir le egy nagy bett, halkan sugja a társának: én pincérnő leszek, mihelyt megtanulok irni és olvasni. En meg mészárszékbe megyek kasszához — sugja a másik.

És sercegnek, akadoznak a tollak az irkák papirosán és durva száju, romlott gondolatu asszonyok és férfiak, elmerülve az ő kis tudásuk igaz és nagy vágyába, megtisztultan ülnek két órán keresztül a gyerekek padjában.

Tehát szellemi tevékenység, humanitás dolgában nem lehet kifogás a főváros társadalmi életében, mint ahogy nincs is. A fővárosi ember, aki ismeri, ha nem is produktiv közelségből a nyomort, soha sem marad érzéketlen a humánizmus iránt, valamint részt vesz minden szellemi mozgalomban, — ez utóbbit ha nem is lelki szükségből, de a divat iránti kényszerből. S valljuk be, hogy az eszközök iránt nem lehetünk finnyásak, hacsak az célt szolgálják. Innen van, hogy a nagy közönség mindig csak azt fogyaszt, ami divatban van. Olyan szinházba, olyan cukrászdába megy, ami divatos, olyan kiállitást néz meg, amit a reklám divattá szentelt s olyan irókat olvas, akik ismét csak — divatosak. S hogy magyar könyvet olyan keveset olvasnak nálunk, annak a kiadók az okai akik nem hoznak *divatba* irókat.

Tessék nézni, Shakespeare is, hogy akarja divatossá tenni *Somló*! A közönség már ugy van a klasszikusokkal, mint a beteg gyerek a

---

bölni. Azt hittem, hogy kigyuladt a ház, vagy földindulás van.

— Ki az? Mi az? — kiáltottam és rémülten ugrottam ki az ágyból.

Kivülről pedig egy férfihang hallatszott:

— Doktor ur! Kérem, doktor ur!

Kinyitottam az ajtót és ott láttam a jóétvágyu asszonyságnak a jóétvágyu férjét. Némileg pongyolában állott ott és gyertyát tartott a kezében.

— Mit akar? Mit háborgat? — kiáltottam rá harsányan. — Hát már aludni se nagyják az embert?

De ez nem riasztotta őt vissza attól, hogy a szobámba lépjen.

— Kérem doktor ur, — szólt siránkozó hangon, — a feleségem meg akar halni.

— Hát bánom is én!

— De doktor ur!

— Kérem, hagyjon nekem békét! Ha ő nagysága jobblétre akar szenderülni, ép mint udvarias ember nem gátolhatom meg ebben.

— Nevem Pollacsek, — mondta a kövér ur és a kezét tördelte. — Kérem, doktor ur, segitsen!

— Menjen az ur a pokolba és hagyjon engem aludni! Nem tudok segiteni! Nem vagyok orvos!

— De doktor ur, a feleségem, egyetlen drága nőm! . . . Hiszen láttam a hajón ma délután, hogy azt a kis gyereket megtetszett gyógyitani! Doktor ur, a fél vagyonom legyen az öné, csak mentse meg a nőmet! Doktor ur! Doktor ur!

Azzal tisztában voltam, hogy ez az ember nem megy le a nyakamról, amig a feleségét meg nem vizsgálom.

— Mégis csak bolond dolog, hogy ma már másodszor tesznek meg akaratom ellenére orvosnak, — gondoltam. — De már ha benne vagyok, isten neki!

A kövér Pollacsekné különben elég csinos asszony volt.

— Hát menjünk! — szóltam, magamra szedve a legszükségesebb ruhadarabokat.

Pollacsek ur világitott előttem a gyertyával és egyre azt hajtogatta.

— Doktor ur, a fél vagyonom legyen az öné, csak mentse meg nőmet! A nőmet! A fél vagyonom legyen az öné!

Pollacsekné az ágyban feküdt és nagyokat nyögött. Szemérmetesen összevonta a hálókabátkáját, mikor beléptem és sóhajtozva szólt:

— Doktor ur, meghalok! Mindjárt végem lesz!

— Csak nyugalom nagyságod! Olyan élet-erős, fess asszony nem hal meg olyan könnyen!

Ez a betegnek szemmelláthatólag jól esett. Pollacsek ur pedig a kezeit tördelve szaladgált fel és alá.

— Hallja, doktor ur, ő meg akar halni! Doktor ur, a fél vagyonom . . .

Igen komoly arcot vágva igy szóltam:

— Asszonyom, mutassa a pulzusát!

És ugy tettem, mintha a pulzusát vizsgálgatnám. Pedig a kappanra, a kacsára, meg a mákospatkóra gondoltam, melyet Pollacsekék délután a szememláttára fogyasztottak el.

— Ettek itt Mohácson vacsorát? — kérdeztem.

— Igen.

— Mit?

— Egy-egy rostélyost, egy adag töltött káposztát és diós metéltet.

— Egyebet nem?

— Nem.

— No hát a délutáni uzsonna után éppen elég! — gondoltam és tisztában voltam a baj okával.

— Nézzük már most, nincs-e baja a tüdőnek, vagy szivnek.

Nagy szakértelemmel kezdtem kopogtatni a beteg mellét. Pollacsekné behunyta a szemét, mert szégyelte magát. Pedig hát az orvos előtt nem kell szégyelnie magát.

— Nos, doktor ur, nos? — kérdezte a férj.

Én óvatosan csak annyit mondtam, hogy:

— Hm, hm!

Azután tovább kopogtattam. Végül pedig bementem a szobámba és elhoztam a Hoffmann-féle csöppeket. Ha a gyereknek használt, alkalmasint az asszonyságnak is használni fog. És ha a gyereket egy fél kanál gyógyitotta meg, neki majd adok két egész kanállal. Ártani nem árthat, sőt talán használ is.

Miután egy gondos orvos óvatosságával azt

régi orvosságával, amelyet már ismer az üvegről és nem akarja bevenni. Oh, gondolta magában Somló, tegyük uj, szép, rózsaszinü üvegbe a keserü orvosságot. És telt ház nézte az operában a Szentiványéji álmot.

Nincs nagyobb gyerek a közönségnél. A kiváncsisága révén mindent bevesz, még tán a cipővikszot is megenné szilvalé helyett, ha szépen fölengedik neki és rejtélyesen elzárt szelencében szervirozzák eléje.

Ott van a Pál-féle képek égése is. Ez is jó reklám volt, ugy a külföldre, mint az itteni közönség érdeklődésére. Lesz most Pál-bucsujárás, csak nyiljék meg a Szalon. S a müvészeti kiállitásoknak itt van a nagyhete. Mindenféle kiállitások. Ott van a Valentini cigánykollekciója, iparmüvészeti kiállitás, most nyilik meg a Mücsarnok, ezután a Szalon, ott van *Blaháné* a Nemzeti Szinházban, *Pálmay* a Magyarban, *Márkus* az uj spanyol drámában, káprázatos toilettekkel.

Hát most már érdemes feljönni a vidékieknek a fővárosba. A szezon nagy, káprázatos kapuja megnyilt, s minden háromezer forint évi jövedelemmel biró egyénnek nyitva áll. A kinek ennyi a jövedelme, az bizony Isten vét a jó hazafiság fogalma ellen, ha a családjával legalább három hetet nem tölt el a fővárosban. Azért hát csak rajta, nagyságos asszonyaim, és kisasszonykáim, cirógassák a kedves férj, vagy papa szakállát, mert a pesti mulatság megérdemli ezt a fáradtságot.

Ott vannak a szép és nagy szinházaink, az igazán nagy müvészeink, mert ne higyjenek mindig a rossz máju pestikriti kusoknak Müvészi előadásokat is produkálnak. Majd mindig a szinházakban. De ezek a kritikusok fürdőbe járnak nyáron, télen meg a kalábriászpártik mellől állnak fel és mennek a szinházakba, hogy ne látnák hát feketének még a Márkus Emma ibolyakék szemét is!

És micsoda toilettek és hogy mi mindenek vannak a Kossuth Lajos- és váci-utcai kirakataiban, hölgyeim! Ha én azokat önöknek mind elszámlálom, a férjeik kiátkoznak engem a világból. Pedig nincs igazságuk, mert okos asszonyban nem mindjárt birási vágyat ébreszt a szép asszonyi lim-lom, csak az esztétikai izlését ragadja meg. Tehát jöjjenek Budapestre, mert most igazán „szép itt“!

---

is kikopogtattam, hogy a beteg szivének nincs-e baja, beadtam az asszonynak két kanálnyit az orvosságból.

— És most jó éjt! — szóltam. — Remélem, reggelre jobban lesz nagysád.

És ismét nyugvóra tértem. Reggel Pollacsek ur, aki olyan készséggel ajánlotta föl fél vagyonát, mosolyogva állitott be hozzám és nagyon jókedvüen mondta:

— Doktor ur, ön egy nagyszerü ember! Igazán, egy nagyszerü ember!

— Tehát használt az orvosság?

— De mennyire. A feleségem már egészen jól érzi magát! Semmi baja! Csak egy kicsit bágyadt még.

— No annak örülök.

— Én is! — szólt Pollacsek ur. — Örök hálával tartozunk önnek doktor ur! Ki tudja, mi történik, ha ön nincs itt véletlenül!

Azzal a hálás férj lassan elővonta a bugyellárisát, lassan kinyitotta és azt mondta:

— Köszönöm, doktor ur!

És odatett az asztalra egy — ezüst forintot. Ennyire zsugorodott össze az éjjel felajánlott fél vagyon.

Talán szükségtelen megjegyeznem, hogy előbb Pollacsek urat dobtam ki, aztán pedig az ezüst forintot. A történet morálját pedig ajánlom az orvosok figyelmébe: Ha valaki felajánlja nekik a fél vagyonát, fogadják el addig, amig az a valaki bajban van.

TANÜGY.

(—) **Tanárok gyülése.** A polgári iskolai tanárok is gyülést tartanak a fizetésrendezés ügyében. Főbb sérelmeik a következők: fizetésök aránytalanul kevesebb, mint a közép iskolai tanároké, sőt az ujabb keletü gyógypedagógiai tanárok és igazgatók is nagyobb fizetési osztályban vannak, pedig kisebb kvalifikációjuk van. A polgári iskolai tanárok csak a hetedik évtől kezdve léptek elő a magasabb fizetési osztályba, mig a középiskolaiak két év alatt. Ez a nagy aránytalanság a mostani tervezetben is megvan. Azt kivánják, hogy a polgári és középiskolai tanárok fizetése között 600 koronánál nagyobb különbség ne legyen. Továbbá kérik a kormányt, hogy kötelezze a községeket, hogy iskoláik tanerői ugyanannyi fizetést kapjanak, mint amennyit az állam ád. Az *aradi* polgári iskolai tantestület részéről *Kovács* Vince vesz részt a Budapesten tartandó ülésen.

Orvosok egyesülése.

(A városi és megyei fiók egybeolvadása.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Ismeretes, hogy az orvosszövetség aradmegyei fiókjában felmerült az a terv, hogy az aradvárosi fiókkal egybeolvadjon. Az a körülmény volt az eszme inditója, hogy a megyei orvosok, miután Aradmegye területén szétszórva laknak, nem vehetnek részt kellőleg az egyesület munkájában, s igy ez nem tudott megfelelő müködést kifejteni. Abban a reményben, hogy az aradi orvosokkal együttesen sokkal eredményesebb lesz a munkálkodás, ajánlotta fel a megyei fiók, *Löw* Mihály dr. inditványára, az egyesülést.

Az aradvárosi fiók már mult ülésén elvben belement az egyesülésbe, de szükségesnek látta, hogy ez ügyben közgyülést tartson, melyen a megyei orvosok is jelen legyenek.

Ma délután ment végbe ez a közgyülés a városháza emeleti kistermében, *Posgay* Lajos dr. főorvos elnöklete alatt, szép számu aradi s több megyei orvos részvételével.

Az elnök napirend előtt részvéttel emlékezett meg az elhunyt *Matavovszky* Nándor dr. kórház-igazgató-főorvosról és *Tabakovits* János dr. kórházi alorvosról.

Ezután *Löwinger* Miksa dr. titkár ismertette az egyesülés tervét, mely után a közgyülés *egyhangulag belement az egyesülésbe.* Megállapittatott, hogy az egyesült szövetség neve az *Országos orvosszövetség aradvárosi és megyei fiókja* lesz.

Miután a tagok száma megszaporodott, a titkár mellé ideiglenesen jegyzővé választották *Singer* János dr-t, választmányi tagokká: *Institoris* István dr t, *Löw* Mihály dr-t (Borossebes) és *Vesza* dr. t (Székudvar).

Székely Inigó dr. inditványára az eddigi két alelnök mellé harmadik alelnöki állást is szerveztek, és erre *Issekutz* Károly dr. megyei tiszti főorvost választották meg.

Kimondták, hogy ezután akkor lesz határozatképes a gyülés, ha a tagok egy negyede megjelenik. Eddig a tagok egy harmadának jelenléte volt szükséges. A gyülések helyéül a városháza kistermét jelölték ki.

Löw Mihály dr. inditványára elhatározták, hogy — a vidéki tagokra való tekintettel — a gyüléseket esti félnyolc órakor tartják meg.

Posgay Lajos dr. elnöklete alatt jelen voltak: Auszterveil László dr., Brück Gyula dr., Bácskai Béla dr., Borsos Géza dr. (Boros-Jenő), Bradean Athanáz dr. (Radna), Fényes Samu dr., Fekete dr. (Buttyin), Grossmann Jakab dr., Hermann Ignácz dr., Hecht Adolf dr., Horváth dr. (Glogovác), Issekutz Károly dr., Issekutz László dr., Institóris István dr., Keppich Jakab dr., Klein dr. (Gyorok), Löwinger Miksa dr., Lakatos Izidor dr., Löw Mihály dr. (Borossebes), Polonyi Jenő dr., Steinhausz Emil dr., Székely Inigó dr., Schreiber Vilmos dr., Tisch Mór dr., Tabajdi Sándor dr., Vas Sándor dr., Werner Miksa dr.

Küzdelem a magyarságért.

(Görög-katholikusok a románok ellen.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Pituk Béla, a megboldogult *galsai* gör. kath. lelkész és volt aradi községi tanitó a hazaárulók kemény cimével illette annak idején nagy feltünést keltett röpiratában a *nagyváradi* gör. kath. egyházmegye vezetőit, mert elolláhositották a magyarokat s közel huszezer lelket kebeleztek át belőlünk a románok közé.

Ehhez a kemény vádhoz hasonló nyilatkozik most meg egy ma megjelent s *„Nemzeti küzdelem“* cimet viselő röpiratban, melyet a nagykárolyi görögszertartásu katolikus magyar hitközség adott ki. A magyar társadalom segitségéhez folyamodik, hogy magyar jellege megtartása céljából támogassa ama mozgalmában, amelylyel ki *akar válni a nagyváradi román püspöki egyházmegyéből*, hogy visszatérhessen a munkácsi görög katolikus magyar püspöki anya-egyházmegyéhez.

A füzet elmondja, hogy a tiszta magyar egyházközséget feltartóztathatatlanul elolláhositja az oláh egyházi kormányzat fenhatósága. Azt a téves felfogást akarják elhitetni, hogy a görög-katolikus vallás, melyet orosznak és ruténnak is neveznek, azonos a románnal és más idegen nemzetiség fogalmával. Történelmi adatokkal bizonyitják, hogy ez falsifikáció, hogy ők tősgyökeres magyarok, akiket a rájuk kényszeritett román nyelvü anyakönyvezéssel, román nyelvü egyházi nyelvvel és tősgyökeres román lelkész segitségével végkép el akarnak szakitani a magyarságtól.

Minthogy eddigi papjuk, ki hazafias magyar ember volt és teljes erejével ellentállott az erőszakos elolláhositásnak, ez év havában elhunyt: hogy visszaállitsák azt az 1824. év előtti állapotot, amikor a munkácsi görög-katolikus magyar püspöki egyházmegyéhez tartoztak, kérvényt intéztek a nagyváradi román püspökséghez, amelyben elbocsáttatásukat és azt kérik, hogy kérelmük teljesitése reményében ne is irjanak ki pályázatot a megüresedett lelkészi állásra. Amennyiben kérésüket nem teljesitik, és román ajku papot állitanak egyházközségük élére, készek inkább egyenkint és összesen más hitre áttérni, semhogy egy idegen érzelmü pap magyar mivoltukat veszélyeztesse.

Időközben *Pável* püspök elhalt és az egyházmegye ideiglenes kormányzója, dr. *Laurán* Ágoston püspöki helynök a kérvényt figyelemre sem méltatva, a román püspöki szentszék kihirdette a pályázatot. E hirre a hitközség egy küldöttsége Nagyváradra ment, óvást emelt az önkényes erőszak ellen és a pályázat visszavonását követelte. Egyben kijelentették, hogy készek, ha kell, országos botránnyal is megakadályozni, hogy a kinevezendő lelkész betegye a lábát a hitközségbe. Hiába. A román püspöki helynök merev elutasitással felelt.

A kinevezett lelkész azonban tudomást szerezve a hitközség állásfoglalásáról, lemondott, mire a szentszék ujra kihirdette a pályázatot. S a magyar parókiára ki is neveztek egy oláh papot, mire a hitközség az ellenséges egyházi fenhatóság eljárásával szemben egy memorandumban a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fordult. Az ügy most itt van el-

birálás alatt, s az egyházközség, hogy meggyőzze igazáról a közvéleményt és rámutasson arra a veszélyre, amellyel kérelme elutasitása járna, részletesen megirja az egyházközség dolgalt, remélve, hogy az igaz magyar, hazafias ügy érdekében számithat a közhangulat nyomására.

MULATSÁGOK.

(=) **Katalin-estély**. Borosjenőn november hó 29-én a Központi Szálloda nagytermében, a szegény gyermekek karácsonyfája javára zártkörü Katalin estélyt rendeznek.

Az aradi tanfelügyelő a vármegye iskoláiról.

(Egy kimutatás érdekességei.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Aradmegye negyvenkét iskolájának látogatottságáról, a növendékek anyanyelvi (nemzetiségi) és vallási viszonyairól érdekes kimutatás készült az aradi királyi tanfelügyelőségnél. Megtudjuk ebből, hogy Aradmegye *negyvenkét* állami iskolájában *kilencvenhat* tanitó és tanitónő müködik s hogy ennek dacára is évről-évre szaporodnak a szükséglethez képest az uj iskolák s nem lehetetlen, hogy a jövő évben már másfélszázra megy fel a tanitók száma.

Kilencvenhat tanteremben *7700 tanulót* nevelnek az aradmegyei iskolák. Legtöbb ezek között a vegyes iskola, külön leányiskola csak Kisjenőn van. Egynél több tanerő müködik az almás-kamarási (3), szentmártoni (4), borosjenői (6), csermői (2), kisjenői (2,) mácsái (3), pécskai (14), m-bodzási (3), m.-egyházai (3), nagybutyinyi (2), nagy-kamarási (4), mikalakai 2), ó-paulisi (2,) simonyfalvai (3), soborsini (2), szapáriligeti (4), talpasi (3), uj-panáti (4), világosi (6), és zimándujfalui (2) iskolákban. Egy-egy tanitó van: Apáti, Arad-Csála, Dézna, Dumbrovica, Fakert, Gurahoncz, Gyorok, Gyulicza, Kaprucza, Konop, Kovaszincz, Radna, Ménes, Nagy-Halmágy, Nagy-Pél, Odvos, Petris, Seprős, Székudvar, Taucz, Zaránd és Zimbró község állami iskoláiban.

A hétezerhétszáz tanuló közül 4098 fiu és 3602 leány; a mindennapi iskolák osztályaiba 6400, az ismétlő iskolákba 1300 tanuló jár.

Érdekesek az anyanyelvre vonatkozó kimutatások. Ebből is igen élénken tünik ki Aradmegye nemzetiségi tagoltsága.

Német anyanyelvü tanulók vannak többségben: *Almás-Kamarás* községben, ahol 309 tanuló közül 297 német és csak 12 magyar.

Arad-Szent-Mártonban a magyar anyanyelvü tanulóval szemben 480 a német. *Fakerten* 28 magyar és 128 német. *Mácsán* 71 magyar, 106 német. *Ó-Paulisen* 35 magyar, 71 német. *Uj-Panát*: 4 magyar, 463 német. *Világoson* 200 magyar, 231 német.

A román anyanyelvüek vannak többségben: *Gyuliczán*, ahol 8 magyar és 112 román anyanyelvü tanuló van. *Kaprucean* 5 magyar 29 román. *Konop* 15 magyar, 23 román. *Kovaszincon* 25 magyar, 38 román, *Radnán* 51 magyar, 53 román. *Ménes* 19 magyar, 27 román, *Nagy-Buttyin* 48 magyar, 67 román. *Nagy-Halmágy* 27 magyar, 36 román, *Petris* 2 magyar 58 román. *Talpas* 46 magyar, 99 román; *Taucz* 48 magyar 164 román; *Zaránd* 17 magyar 29 román és *Zimbrón* 13 magyar és 21 román,

A *tótok* csak egy községben vannak többségben: *Medgyes-Egyházán*, ahol 109 magyar és 202 tót anyanyelvü tanuló van.

Végösszegekben magyar tanuló 4048, német 2057, román 1206, tót 360, szerb 6, horvát 6, egyéb anyanyelvü 42. Nincs szó tudniillik itt a felekezeti iskolákról, s ha az állami iskolákban sok az idegen anyanyelvü tanuló, az csak örvendetes jellenség.

Vallásra nézve tulsulyban vannak természetesen katholikus vallásuak (5573), azután a gör. keletiek (1203), ágostaiak (372), ev. református (278), gör. katholikus (60), izraelita (207), és unitárius (3).

Böhm barátja a fogházban.

(Polgár-Purjesz Jakab bűne.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Böhm Adolfnak, a ma már hirhedt bankigazgatónak egy intim jó barátja ugyanazon fődél alatt van, az ügyészség fogházában.

Polgár (Purjesz) Jakab a neve Böhm barátjának, s valaha előkelő kereskedő volt Aradon, mint a *Polják és Polgár* gépkereskedő cég beltagja.

Polgár társa volt Polláknak. Különböző differenciák miatt elhatározták, hogy a társas viszonyt felbontják s különválnak.

A leszámolásnál aztán kitünt, hogy Polgár egy csomó turpisságot követett el. Egy ausztriai gépgyártól bizományba kapott gépeket s ezeket eladta egy battonyai, peregi és egy szentannai parasztembernek. A vevők váltót állitottak ki, de ezeket Polgár nem küldte be a megbizó gyárnak, hanem beváltotta és a pénzt megtartotta. Megirta a gyárnak, hogy a gépeket eladta, de még nem kapott pénzt értök.

A gyár szoritotta Polgárt, hogy szerezzen magának biztositékot. A parasztok adtak is kötelezvényt és fedezeti váltót. E kötelezvényeket Polgár értékesitette, a fedezeti váltókat pedig beküldte a gyárnak.

A gyár végre megunva a hosszas várakozást, a váltókat perelte s ekkor derült ki a turpisság.

A gyár feljelentette sikkasztás miatt Polgárt. Védője, *Radó* Károly dr. azt igyekezett bizonyitani, hogy az áru nem bizomány volt, hanem vétel utján került Polgárhoz.

A törvényszék azonban bizományos viszonyt látott s Polgárt elitélte *hat hónapi börtönre*. Polgár és védője felebbezett a táblához, a kuriához, de mindenütt jóváhagyták a hat hónapot.

Polgár az alatt az idő alatt, mig ügye végigjárta az összes fórumokat, felment Budapestre, a hol teljesen elzüllött. Aradon pedig mint jónevü kereskedő a Lloyd-társulat tagja volt, tiszteletbeli állása volt a hitközségnél s most edakerült, a hol jó barátja, Böhm Adolf várja a büntetését. Polgár most kezdte meg a büntetését.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A szinház müsora:

Vasárnap: Délután: A csókon szerzett vőlegény, bohózat. Este: Dráma a tenger fenekén, szinmű. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Gésák, operette. (Páros bérlet.)
Kedd: Katalin, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Dráma a tenger fenekén, szinmű. (Páros bérlet.)

Dráma a tenger fenekén.

— Bemutató előadás. —

Ezt a látványos szinmüt, mely huszonöt év előtt élte fénykorát, a diszletei és a hatásos kiállitás kedvéért szinrehozták az aradi szinpadon. Sok gonddal és fáradtságos munkával készithették elő a mai szinházi estét; az aradi szinpadnak sokkal kisebbek a méretei, semhogy egy ilyen diszletezésü darab szinrehozása akadályok nélkül megtörténhessék.

Zilahy Gyula ambiciójának érdeme, hogy az akadályokat le tudta győzni s hogy olyan müszaki berendezéssel bir, amely nélkül a látványos darabot kiállitani nem lehetett volna. Kérdés azonban, hogy mindezekért érdemes volt-e a fáradtság és a költség?

Mi azt hisszük, hogy nem. Nekünk, akik jobban ismerjük az aradi közönséget, mint a szinigazgató, fel kell világositanunk őt arról, hogy ennek a közönségnek az igényei a kevesebb munkával és kiadással járó, de több müélvezetet nyujtó előadásokhoz inkább vonzódnak. Egy tartalmas drámai előadás, egy szép operett heteken keresztül telt házakat csinál, bár sokkal kevesebb áldozatokkal szinrehozható mint egy ilyen látványos, külső hatásokra alapitott szinpadi produkció. Jóllehet a megtekintésre ez is érdemes, különösen, ha olyan teknikával állitják ki, mint azt ma este láttuk.

Ami a diszletekben káprázatos és meglepő volt, az a *Végh* István munkája. Ez a müvész nemcsak uj levegőt hozott az aradi *szinpadra*, de uj hangulatot is visz minden este a *nézőtérre*, valahányszor az ecsetje alól kikerült diszleteket kiállitják. Szazszor szivesebben néztük ma az ő munkáját, mint magát az előadást. amely elég hézagos volt.

Nem sikerült az első felvonás nagy jelenete, mikor a hajón a tüz kitör; a sugónak erőszakkal kellett a szinészeket a szinpadra visszacsalni. Hogy a tenger fenekén mi történt, abból alig lehetett látni valamit, mert a gyilkosságot éppen akkor vitték véghez, mikor egy szuffita a buvárokat eltakarta a közönség elől.

Legnagyobb szerepe *Csiky* Lászlónak van a darabban, a ki rendezte is a mai előadást. Az utóbbiért sok dicséretet érdemel, de szerepét nem jól játszotta meg. Amerikai volt ugyan, de egyéb semmi. *Füredi* a matróz-őrmesterből karakterisztikus alakot csinált. *Follinuszné*, *Ternyei* és *Mariházy* váltak még ki a szereplők közül. *Gazdy* Aranka a szinlap szövegéből itéive beugrott mai szerepébe s ez, dicséretére legyen mondva, nem látszott meg az alakitásán. *Sarkadi*, a vizsgálóbiró személyesitője ellenben erőtlen volt. (*z—a.*)

* **A Casanova bemutatója**. *Barna* Izsó nagystylü operettjére *Zilahy* Gyula igazgató nagy gondot fordit. Az ujdonságot a Népszinház kiállitása szerint fogják bemutatni. Fényes kiállitást igényel Pompadour kertje Versaillesben, melyről a históriában oly sokat lehet olvasni. A tündérkert diszletei már teljesen elkészültek; most még a kerti szobrok előállitásán fáradoznak a festőteremben. Különösen bizarr lesz a *pokol szája*, melyre a Népszinház diszlete szolgált mintául. Az előjátékban a pokolnak különböző lakói kerülnek a szinre. Ott látjuk I. Napoleont, mint a sátán komornyikját, ki lakáj szolgálatai közben folyton Watterloót és Szent-Helénát emlegeti. Mint a sátán vendégei megjelennek Robespiére, Solon, Antónius. Dionysius, Nero, Judás, III. Richárd, Don Juan, Cleopatra, Tullia, Du Barry márkiné, Báthery Erzsébet, Kain, Herodes, Marat, mind azon nagy alakjai a történelemnek, kik alaposan kiérdemelték a pokolbajutást. Mindezek lehetőleg arckép hüséggel, teljes stylszerü és korhü kosztümökben fognak a szinen megjelenni. A fő női szerep a Népszinházban egy kézben van. Aradon azonban hármas kiosztás történt, mert Zilahy minden egyes alakitásra a megfelelő személyesitővel rendelkezik. Az előjátékban a sátán feleségét és Liát *Rózsa* Lilinek osztották ki; Marion *Karácsonyi* Mariskának, és Pompadour márkiné *Parlagi* Kornéliának jutott. Casanovát, a cimszerepet B. *Szabó* énekli, kinek e szerepben bő alkalma lesz érces baritonjával hatni.

* **A szinügyi bizottság és a társulat**. Nagyvárad szinügyi bizottsága tegnap délután bizalmas zárt ülést tartott, amely inkább a bizottság tagjainak konferenciája volt. Az ülés során, mint egyik lap irja, kiméletlen szigoru-

ságu kritikát mondott a bizottság *Somogyi* Károly müvezetéséről s a rendszerről, mely annyira lesülyesztette a szinház szinvonalát. Éles beszédek birálták a szinháznál levő anarchikus állapotokat, s konstatálták, hogy a közönség elidegenedik a szinháztól, mely a csőddel fenyeget. A bizottság abban állapodott meg, hogy éberen vigyáz a szinészet fenyegetett állására, s végső esetben az igazgatóval szemben a legenergikusabb eszközöket alkalmazza.

* **Krammer Teréz** magy. kir. udvari opera énekesnő holnap, vasárnap délután fél 5 órakor tartja meg hangversenyét a Fehér Kereszt szálló emeleti nagy termében. Az érdekes hangversenynek, melyben még *Humphreys* R. angol csellómüvész és *Weintraub* L. drezdai zongoratanár müködnek közre, müsora a következő: 1. Popper: Walzer Suite Humphreys R., 2. Erkel Hunyady: La Grange ária Krammer Teréz. 3. a. Schubert: Ave Mária, b. Popper: Fantasie de Russe Humphreys R. 4. a. Rubinstein: Asra, b) Rubinstein: Es blinkt der Thau c) Goldmark: Die Quelle, d) Weintraub: A pacsirta Krammer Teréz. 5. a) Chopin: Nocturne, b) Sarasate-Humphreys: Zigeunerweisen Humphreys R. 6. Magyar dalok Krammer Teréz. Jegyek á 6., 4. és 2 koronáért előre válthatók ifj. *Klein* Mór könyv- és papirkereskedésében.

* **Szoyer Ilonka Aradon.** A f. évi december hó első felében tartja Aradon a *Grünfeld-Burger*-féle hirneves kvartett hangversenyét. Zenei esemény számba fog menni ez a hangverseny, mert ily kiváló kvartett már évek óta nem volt váresunkban. A hangverseny érdekességét nagyban fogja amelni *Szoyer* Ilonka, a m. kir. opera első énekesnőjének fellépte, ki ugyanazon énekszámait adja elő, melyekkel Berlinben is oly fenomenalis sikert aratott, hogy a közönség addig tapsolta, mig a teljes müsorát meg nem ismételte. A kiváló hangversenyre előjegyzéseket elfogad *Révész* Nándor könyvkereskedése.

* **A dalegylet hangversenye.** A dalegyesületek által rendezendő hangversenyek sorát az idén az *Aradi Dalegyesület* nyitja meg. November 30 án, vasárnap, hangversenyt ád, mely kar- és szóló számokból fog állani. A férfikari ének irodalmának egy pár remek terméke kerül előadásra. Kétségtelen, hogy városunk jeles dalárdája a hangversenyteremben ép oly élvezetet fog nyujtani és ép oly sikert aratni, mint eddigi szereplésénél.

Tolvajnevelés a rabok közt.

(A Reuczok iskolája.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Az *aradi* törvényszéken ma főtárgyalás volt, melyen világosan kitünt, hogy a tolvajokat többnyire nem az élet, hanem a fogház rossz társasága neveli.

Tudni kell ugyanis, hogy a fogházba kerülő bünösök nagyrésze, kik először bünhődnek meg vétkeikért, olyan emberek, kik helyes elbánás mellett jó utra térnének. Különösen áll ez a fiatalabb bünösökre, kikből esetleg javitó intézetekben még tisztességes polgárok válnának, de a fogházban a megrögzött bünösök társaságában elvetik azt a becsületérzést is, melyet az élet esetleg meghagyott bennük.

Reucz György hirhedt alakja az aradi törvényszéknek, valóságos Lombroso-tipus, aki a bün fertőjében a paralizisig jutott.

Ma pedig egy *Benát* János nevü 16 éves suhanc fölött ült törvényt az aradi törvényszék. Ez a Benát is ugy indul meg, hogy egy második Reuc legyen belőle.

Szeptember 8 án a radnai bucsu alkalmával egy asszony zsebéből, a mint ez a radnai templomban a szentelt-viztartóba nyult, ki lopta a tárcáját, melyben 30 korona pénz volt. A csendőrség elfogta s azóta vizsgálati foeságban is maradt. Radnán tagja volt egy zsebmetsző társaságnak, melynek idősebb tagjai tanitották a zsebmetszésre.

A mai tárgyaláson kitünt, hogy Benát már négyszer volt büntetve. Legelőször 14 éves korában érte a törvény sujtó karja.

Védője a mai tárgyaláson egyenesen a biróságot vádolta meg azért, hogy Benát ma már negyedizben áll a törvényszék előtt. A biróság és a közigazgatási hatóság a hibások, mert nem küldték javitóintézetbe a zsenge és tapasztalatlan gyerkőcöt, aki csak a börtönben romlott el.

Nem lehet tagadni, hogy a védő ügyvéd igazságokat mondott. De ugy tudjuk, hogy a javitóintézetek annyira tulzsufoltak, hogy nem lehet helyet találni a sok fiatal bünösnek, kiket még mind meg lehetne javitani.

Ebből azonban nem az következik, hogy ezt a javitásra alkalmas emberanyagot okvetlen el kell zárni és ezzel a bün örvényére terelni, hanem az, hogy több javitóintézetet kell felállitani.

A főtárgyaláson *Köller* János biró elnökölt, *Földes* János és *Szöllősy* Jenő dr. voltak a szavazók. Jegyző *Szalay* Dezső dr., ügyész *Domokos* László, védő pedig *Reisinger* Ferenc dr. A biróság Benátot két hónapi és 14 napi fogházra itélte és ebből két hónapot és 7 napot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett.

Merénylet a belga király ellen.

(Lövések a királyi családra.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, november 15.

Lipót, a belga király személye körül ujra szenzáció esett. Az utóbbi időben sokat került az ujságok hasábjaira a király: felesége halála s ezzel kapcsolatosan viszálykodása leányával, *Stefániá*-val, majd azok a hirek, melyek a lemondásáról keringtek, végül kalandos házassági tervei ujabb és ujabb alkalmat szolgáltattattak az ő emlegettetésére. Mindez nem igen lehetett kellemes rá, ugy, hogy Lipótnak már alig lehet jogcime arra a nevezetre, a melylyel a multban illették, a mikor „Európa legjobb kedvü uralkodója“ volt.

Most Lipót belga király ellen *merényletet követtek el.* A merénylet szerencsés kimenetelü volt, de mindenesetre arra mutat, hogy Lipót már nem lehet nagyon népszerü a saját hazájában, vagy pedig arra, hogy ő is az anarkisták fekete listájára került.

Szóval Lipótnak, valaha Európa legvidámabb uralkodójának, nincsen már biztonságban az élete. Ellenségei vannak neki, a miért a leányait olyan rideg módon kitagadta és kiutasitotta, kipányvázzák a sötét szektának, az anarkiának emberei, s talán vannak, a kik azért is gyülölik, a miért Cleót, a hóditóan szép hajviseletü táncosnőt királynévá akarja tenni.

A merényletről a következő brüsszeli távirat szól:

Három revolverlövés.

A király ma gyászistentiszteleten volt családjával a Gudula-templomban, a hol *Henriette* királyné lelkiüdvéért tartottak misét.

Mikor a király családjával elhagyta a templomot, egy *Rebini* nevü olasz *három revolverlövést tett a távozó királyi család irányában.* A lövések szerencsére *nem találtak senkit se.*

A merénylő olasz valószinüleg *anarkista.* A merénylet nagy izgatottságot keltett. A templom körül óriási tömeg gyült össze, a melynek izgalma csak akkor csillapodott le, a mikor megtudták, hogy se a királynak, se környezetének nem esett baja.

Az olaszt rögtön észrevették. Többen a közönség közül rávetették magukat s a rendőrök azonnal *letartóztatták.*

Egy verzió szerint a revolverben valószinüleg *csak vaktöltés volt,* habár ez esetben alig érthető, hogy milyen szándéka lett volna a merénylőnek. Rebinit azonnal kihallgatták, de eddig hallgat minden részletről, amely világosságot vetne a különös szenzáció hátterébe.

Brüsszelből este nyolc óráig csupán egy szükszavu ujabb távirat érkezett, mely elmondja, hogy mikor a merénylő elsütötte a revolvert, igy kiáltott fel:

— *Lakoljatok!*

Hogy a revolverben vaktöltések voltak, abból következtetik, mert a három lövés senkiben sem tett kárt.

Rebini minden ellenszegülés nélkül hagyta letartóztatni magát. Csupán a nevét mondotta meg és azt, hogy olasz származásu, de minden egyéb felvilágositást makacsul megtagadott.

A merénylet hire Brüsszelben óriási izgalmat kelt. Valószinünek tartják, hogy *Rebini anarchista* s a nemzetközi anarchista-szövetség megbizásából vállalkozott a mai cselekedetre.

A megsérült főudvarmester.

A merényletre vonatkozólag késő éjjel már részletesebb táviratok érkeztek. Ezekből kiderül, hogy a revolver nem vaktöltésre, hanem *éles golyóra volt töltve s hogy egyik lövéstől a király főudvarmestere megsebesült.* A merénylet tehát sokkal komolyabb jellegü, mint azt az első pillanatban hitték. Inditó oka pedig tényleg az anarchizmus. Rebini a *királyt akarta agyonlőni* s csak a véletlennek köszönhető, hogy gyilkos merénylete nem sikerült.

A király a templomból kijövet az első hintóban ült. Rebini a közelben tartózkodott, mert tudta, hogy az uralkodó a Gudua templomba megy rekviemre. A merénylő *az első kocsit vette célba,* de mivel a kocsik ügetésben voltak, amikor lőtt, a golyó már csak a harmadik hintót érte. A másik két lövés célt tévesztett.

A golyó *Doultremont gróf főudvarmester arcát érte* s azon csak könnyebb horzsolást ejtett.

Rebini lakásán a rendőrség házkutatást tartott s *nagymennyiségü anarchista iratot talált,* amelyet lefoglaltak.

Éljen a király!

Mikor az egymást feltünő gyorsan követő három revolverlövés elhangzott, a tömeg rávetette magát a merénylőre, hogy lefogja.

Rebini szólani próbált:

— Szerencsétlen voltam mindenben. A gazdagság láttára — — —

Többi szavát elnyelte a tömeg zaja és folyton erősbülő lármája.

Rebinit rögtön kocsira tették s felvitték a rendőrségre. Kocsiját óriási tömeg vette körül, amely felbőszülten kiabált:

— *Halál a merénylőre! Éljen a király!*

Sokan kést rántottak elő s a *kocsit összeszurdalták.* A rendőrség alig tudta Rebinit megőrizni a nép dühétől. Meg akarták linchelni a merényletért.

Lipót király az ellene intézett merényletről már csak otthon értesült a palotában. Első kérdése az volt, megsebesült-e valaki? A főudvarmester állapota felől megnyugtatták, mert ennek sérülése egyáltalán nem veszélyes.

A király aztán reggelihez ült, majd automobilon elutazott Brüsszelből.

A merénylő vallomása.

Rebini hosszas faggatás után előadta a rendőrségen, hogy eddig Londonban tartózkodott, de nem kapott munkát s azért jött át Brüsszelbe, hogy itt kenyér után nézzen. Bár-

hová fordult, nem talált alkalmaztatást s ez módfelett elkeseritette.

Koplalt, nyomorgott egy ideig a gazdag városban, gazdag emberek közt. Ingerült lett, elkeseredése nőttön-nőtt, az anarchista eszmék fölülkerekedtek benne s elhatározta, hogy agyonlövi a királyt.

Tudta, hogy az uralkodó ma a Gudula-templomba megy. *A merényletet bent az egyházban akarta elkövetni*, de nem tudott közelébe férkőzni a királynak. Kiment tehát az utcára s a tömeg közé vegyülve leste az alkalmas pillanatot, a melyben tervét megvalósithatja.

Vallomása után ugy nyilatkozott, hogy a mit tett, azt éppen nem bánta meg. Büntársai nincsenek.

Zsebeiben képes levelezőlapokat találtak, *a király s a királyi család tagjainak arcképével.*

A hir gyorsan elterjedt az országban s mindenütt óriási felháborodást keltett.

Rebinit az esti órákban ujból kihallgatták s akkor is csak azt hajtogatta, hogy tettét nem bánja s az anarchista elvek szerint cselekedett.

Egy urileány tragédiája.

(Halálba a rágalom elől.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Megható tragédiával fejezte be egy fiatal budapesti urileány az életét. Jegyben járt egy vasuti hivatalnokkal, akit nagyon szeretett, akit azonban csuf rágalmakkal elüldöztek tőle. A leány elkeseredésében *főbe lőtte magát és szörnyet halt.*

A tragédia részleteit tudósitónk a következőkben jelenti:

Tolnai Katalin 24 éves kolozsvári születésü hajadon urileány nehány évvel ezelőtt elvesztett szüleit. Atyja Kolozsvárott lakott és nyugalmazott magy. államvasuti hivatalnok volt Erdélyben.

Az uri módban felnőtt leányt szülei halála után magához vette atyjának bátyja, *Tolnai* Győző nyugalmazott közös hadseregbeli százados, aki a fővárosban a Tompa-utca 38. számu házban lakott.

Négy esztendeig tartózkodott a leány nagybátyja házában, ahol a háztartást vitte. Hatvan éves nagybátyjának valóságos támasza, ápolója volt. A beteges öreg katona végrendeletében minden ingóságát és ingatlanát unokahugára hagyta, aki meg is érdemelte ezt a hálát.

Az öreg katona azonban az utóbbi időben állandóan betegeskedett és mivel attól tartott, hogy belehalhat betegségébe, magához hivatta unokahugát. A meglepett leánynak a következőket mondta:

— Atyád halála előtt levelet irt nekem, a melyben felkért, hogy gondoskodjam rólad, mintha saját lányom volnál. Lám, Katica, nem sokáig élek már. Szeretném, hogy mielőtt meghalnék, gondoskodtam volna rólad. Férjhez akarlak adni.

A leány egy ideig huzakodott, de mikor a nagybátyja azt állitotta, hogy atyja határozott kivánsága volt ez, akkor beleegyezett.

— Miután még nem választottál, — szólt tovább az öreg ur — már én kerestem és találtam számodra férjet, feltéve, hogy hozzája mégy.

A nagybátyának egy, a családdal rokonságban lévő fiatal ember, aki a déli vasut egyik vidéki állomásán hivatalnok, volt a férjjelöltje. A kiválasztott ifju megtetszett a leánynak és az eljegyzés meg is történt.

Közbejött aztán a nagybácsi halála, amit az öreg katona előre megérzett. Az esküvő napját el kellett halasztani a gyász miatt. A vőlegény hazautazott állomására és a leány egyedül maradt nagybátyja lakásán.

Egy héttel ezelőtt a leány levelet kapott, a melyet vőlegénye küldött. A levél roppant hideg volt. A fiatal ember hidegségét egy utána következő levéllel igérte indokolni.

A második levél csakhamar megérkezett egy névjegy alakjában, melynek hátlapján a következő pár szó volt olvasható:

> Igen tisztelt kisasszony! A mellékelt sorokból ön beláthatja, hogy köztünk soha sem lehet házasság.

A mellékelt levél, a melyről később kiderült, hogy azt a vőlegény a nagybácsi egy elbocsátott cselédjétől kapta, igy hanzik:

„Tisztelt uram! Hitemre mondom, hogy az ön menyasszonya nem érdemli meg önt. Kedvese volt éveken át nagybátyjának, amire bő bizonyitékaim vannak. Ha kell, szolgálok vele. *Farkas* István háziszolga. (Lakásom Bajza-utca 4.)

A leány a levél vétele utján egy barátnőjével azonnal a Bajza-utca 4. számu házba sietett, ahol azonban Farkas Istvánt senki sem ismerte.

Miután az aljas rágalmazót sehol sem találta, azonnal leutazott vőlegényéhez, aki azonban semmit sem akart tudni róla.

Ma érkezett aztán hir Martonvásárról, hogy ottan egy Tolnai Katica nevü 24 éves uri leány öngyilkossá lett. Rokona házában forgópisztolylyal *főbe lőtte magát és meghalt.* Hátrahagyott levelében azt irja, hogy öngyilkosságának oka az, hogy vőlegénye aljas rágalmak miatt elhagyta.

Konsitzky szabadlábon.

(A kiszabadulás bonyodalmai.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

A mint ma megirtuk, ugy történt: *Konsitzky* József, az Aradi Ipar- és Népbank volt titkárja, jelenleg pedig *Keresztes* Gyula dr. főügyész irnoka, *ma reggel szabadult az ügyészség fogházából.*

Reggel 8 órakor kapta kézhez *Dezsőfi* Mihály fogházfelügyelő az ügyész rendelvényét, mely Konsitzkynak meghozta a szabadságot Konsitzky ma azért szabadult ki, mert az előzetes letartóztatás határideje letelt, a vádtanács pedig tegnap, amikor még lehetett volna intézkedni a letartóztatás meghosszabitása iránt, döntést nem hozott.

A vádtanács ma délelőtt hozott döntést. *Böhm* Adolf letartóztatását meghosszabbitották, Konsitzkyra vonatkozólag azonban nem intézkedtek. Hoztak ugyan egy határozatot, de az, hogy igy fejezzük ki magunkat, *a levegőben lég.*

Konsitzky ugyanis ma reggel 8 órakor szabadult ki a fogházból, a vádtanács pedig ma délelőtt azt határozta, hogy *Keresztes* Gyula dr. védő kérvényét, melyben védence szabadlábra helyezését kérte, *elutasitja.*

A vádtanács határozata tehát az, hogy Konsitzkyt *nem eresztik ki* a fogságból, ugyanabban az időben pedig, a mig a vádtanács tagjai ezt a határozatot hozták, Konsitzky *már a családjánál volt*, s élvezte az aranyszabadságot. Mig a vádtanács hivatalos komolysággal megállapitotta, hogy Konsitzkynak a fogságban kellene maradni, addig a szabadságot visszanyert fogoly gyermekeit ölelte, csókolta, kiket nehéz napok után most viszontlátott.

Hogy ez a furcsa helyzet beállhatott, annak a következő magyarázata van:

Keresztes Gyula dr. főügyész, Konsitzky védője, tegnap délután kérvényt adott be, hogy arra való tekintettel, mikép Konsitzky állandó kenyérkeresethez jutott, bocsássák szabadon. *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyész, minthogy a szabadlábra helyezésnél a lehető legsürgősebben kell eljárni, azonnal megtette inditványát, mely szintén Konsitzky szabadlábra helyezését javasolta. Az inditvány indokai közt szerepelt az a körülmény, hogy Konsitzky immár állandó kenyérkeresethez jutott, büntetése előreláthatólag nem lesz olyan nagy, hogy emiatt megkellene szöknie, azonkivül állandó lakása van itt Aradon, s a családja is itt tartózkodik.

A büntető perrendtartás előirja, hogy ilyen esetekben rendkivül sürgősen kell intézkedni, s ezért az ügyész még a délután folyamán megtette inditványát. Az akta a vádtanácshoz meg is érkezett, de ez nem intézkedett.

Ma pedig lejárt a 15 nap, a melyre az előzetes letartóztatás érvényes volt s ugy az ügyész, hacsak nem akart törvénysértést elkövetni, a vádtanács döntése nélkül is kénytelen volt szabadlábra helyezni Konsitzkyt.

A vádtanács döntése ugy szól, hogy *az ügyész inditványának helyt nem ad*, mert azok az indokok, melyek Konsitzky letartóztatását szükségessé tették, még ma is fennállanak, az a körülmény pedig, hogy őt Keresztes dr. irodájába felfogadta, nem olyan indok, hogy szabadon bocsássák.

Ez a vádtanács indoka. Megbirálni ezt a határozatot a sajtónak nincs joga, csupán azt találjuk furcsának, hogy a vádtanács *befejezetlen intézkedést tett.*

Nincs ugyanis egy szóval sem emlités a vádtanács végzésében, hogy mi történjék most Konsitzkyval. Mert a vádtanács, ha már a fogvatartás szükségét belátta, ugyanolyan fáradtsággal elrendelhette volna a letartóztatás meghosszabbitását. De ha már humánus álláspontra helyezkedett a vádtanács, s a letartóztatást nem hosszabbitotta meg, mért enunciálta azt, hogy Konsitzky további fogvatartására még mindig talál indokot?

Jogászkörökben a vádtanács döntése nagy feltünést keltett, mert a jogászok véleménye szerint a döntés hézagos, egyoldalu.

Fennállhat még az az eset, mint jogászkörökből értesülünk, hogy a vádtanács azért nem döntött tegnap, mert nem akarta a felelősséget magára vállalni Konsitzky esetleges szökése esetén. De akkor ma el kellett volna rendelnie a letartóztatás meghosszabbitását, mert Konsitzky még mindig szabadlábon van, ha szökni akar, szökhetik, s a felelősség egyaránt terhelné ugy az ügyészt, mint a vádtanácsot.

Konsitzky különben apósa, *Eötvös* Géza szállásán tartózkodik. Ugyanitt van felesége és két gyermeke is.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az aradi kereskedők köre** tudatja tagjaival, hogy tervbe vette, miszerint a kör tagjainak módjukban legyen a francia és angol nyelvnek a *Berlitz-iskola* utján való elsajátitására; a megfelelő jelentkezés esetén e célra külön tanfolyam nyilik meg. A jelentkezők, nemkülönben azon tagok, a kik felvilágositást óhajtanak, sziveskedjenek *Hegyi* Albert urhoz, a kör közművelődési osztályának igazgatójához forduini.

(*) **Az aradi székely otthon**, folyó hó 16-án (vasárnap) délután 4 órakkor a Vas-vendéglő emeleti rendes helyiségében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A gyoroki vincellér képző intézetbe felvételre jelentkezett székely ifjak ügye. 2. A karácsonyi tárlat helyisége feletti döntés. 3. A december 6-án tartandó házi estély müsorának megállapitása. 4. A beérkezett iratok elintézése. 5. Inditványok.

(*) **Az ipartestület elnöksége** értesiti az érdeklődő testületi tagokat, hogy a téli idény beállta alkalmából az *iparoskör* ismét a tagok rendelkezésére áll. Vasárnap és ünnepnapokon a kört csakis önálló iparosokclátogathatják.

(*) **Az aradi izr. jótékony egylet.** A téli időszakra való tekintettel felkéri az egylet tagjait és a nemeslelkü emberbarátokat, hogy az egyletnek tüzifát természetben, vagy ennek és szegénysorsu tanulóknak szánt téliruhák és lábbelik beszerzésére, továbbá munkaképtelen szegényeknek segélyezésére forditandó készpénzt adományozni és az illető adományokat az egyleti elnöknek átadni sziveskedjenek.

(*) **A Kossuth Lajos** betegsegélyző és temetkezési egylet november hó 16 án d. u. 3 órakor rendes választmányi ülést tart.

Atleták az uj otthonban.

(Klubavató vacsora.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Néhány nap óta a minoriták palotájának első emeletén, a Polgári takarékpénztár volt helyiségében kardok csattogása hallatszik. Az *Aradi Athletikai Klub* tagjai forgatták itt a kardot, még mielőtt a Klub ezen uj helyiségét véglegesen átadták volna rendeltetésének.

Ma este történt a Klubhelyiség fölavatása egy rendkivül kedélyes lefolyásu társasvacsora keretében. Az aradi fiatalság szine-java gyült ott össze, hogy bevigye oda a jókedvet, a kedélyt.

Mielőtt a társasvacsoráról számolnánk be, be kell mutatnunk a helyiséget, a milyen a vidéken egyáltalán nincs.

A legelső helyiség, melybe az érkező belép, az öltöző. Egy szekrényállvány foglalja el a szoba közepét. Minden tagnak külön szekrény áll rendelkezésére, ahová a viváshoz szükséges rekvisitumokat zárhatja el. A szekrény mögött, jól eldugott helyen, fürdőkád van tussal, meleg és hideg vizet eresztő csapokkal. Az öltöző mellett van a tágas és világos vivóterem, melyet különben már egyes estékre piknikek számára is lefoglalt egynehány klubtag. A vivóterem hossza 12 méter, szélessége 5 méter.

A vivóterem után következik a játékszoba. Itt kártya asztalok, továbbá egy ping-pong asztal várja a klubtagokat. Itt lesz felállitva a biliárdasztal is, melyen előreláthatólag szintén sok csatát fognak megvivni az atléták.

A játékszoba mellett van az olvasóterem. Meglehetős sok ujság áll itt rendelkezésre. Odébb van egy konyha és egy másik szoba, mely egyelőre a szolga lakásául fog szolgálni, de melyet még az év folyamán valószinüleg a klubhelyiségekhez csatolnak.

Az egész lokalitásnak barátsagos jellege van, s ma tudom ez az egyedüli klub, a melyben a sokféle szórakozás mellett a tagok a sportnak is hódolhatnak.

Az egyesület tagjai közül nagyon sokan voltak jelen a ma esti fölavató vacsorán. A vivó teremben volt teritve a klub saját asztalánál, s az asztalokon a klub saját borai. *Nagy* Károly bandája járult hozzá az amugy is magasan csapongó jókedv emeléséhez.

Az első toasztot *Szathmáry* János igazgatóelnök mondta. Fiatal házaspárhoz hasonlitotta a klubot. Az egyesületben uralkodó barátságra és kollégiálitásra emelte poharát, azt kivánva, hogy a jókedv, jó kedély mindvégig megmaradjon.

Ifj. *Vas* Gusztáv Szathmáry Jánost köszönti fel, *Beniczky* Kálmán arra kéri pohárköszöntőjében a klubtagokat, hogy látogassák a klubbot. *Melczer* Elemér *Lészai* Ottót, az egyesület sportintézőjét, mint klub alapitóját és éltető lelkét üdvözli. *Vas* István a klubot köszönti fel.

Szathmáry János a jókedv megtestesült képviselőjére, a legöregebb, s mégis örökké legfiatalabb klubtagra, Boros Vida egészségére üriti poharát. *Boros* Vida szellemes válaszában a fiatalsághoz való vonzódását jellemzi. Jobban szereti a fiatalságot, mert több közvetlenséget talál a fiataloknál. Azért is jön ide, mert nagyon szereti a fiatalokat a azok társaságát.

A mindvégig kedélyes társas-vacsorán jelen voltak:

Babiák Nándor, Bajtay Mihály, ifj. Beniczky Kálmán, Bányász Henrik, Boros Vida, Gantner Rezső, Héger Antal, Horkay István, Hunyár Algernon, Joanovics Sándor, Kalmár Lajos, Kádas Tihamér, ifj. Keresztes Gyula, Keller Lajos, Kremmer Géza, Kolb Nándor, Laczay István, Lészai Ottó, Mádai Sándor, Melczer Elemér, Molitorisz József, Momák Döme, Palágyi Ferenc, Pataky Sándor, Preisinger Béla, Reitter Lajos, Szathmáry János, Sorován János, Somogyi Jenő, Striffler Ferenc, Sugár Jenő dr., Tabakovits Emil dr., Töttössy Géza dr., Vass István, Vásárhelyi János, ifj. Vass Gusztáv, Vild Géza, Uray József.

A halálugró tolvaj.

(Ábrahám Antal multja.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

A Tabajdy-utcai zsebmetszőt, akit az aradi rendőrök csütörtökön éjjel olyan kalandos hajsza után fogtak el, még mindig nem akar vallani s *Biró* Pálnak, a meglopott erdőhegyi fuvarosnak hatszáz koronája még mindig nincs meg. Az öreg kocsis ma is fent járt a rendőrségnél tudakozódni a vallatás eredményéről, onnan azonban egyelőre vigasztalás nélkül bocsátották el.

Az öreg béres nagyon kétségbe van esve a kárja miatt. Az arca tele van véres karcolásokkal, amelyeket a végzetes éjszakán kapott. Folyton azt hangoztatja, hogy szeretne meghalni, amióta ez a drága kaland megesett vele.

— Egészen *pankrot* lettem, — mondta szomoruan — nem is megyek addig haza, mig tiszta nem lesz ez a kavarodás . . .

Ez tudniillik hatszáz koronára vonatkozik.

Ábrahám Antal a tolvaj, a rendőrség börtönében ül. Ma már megállapitották a bérkocsis legény „konduit listáját", amely bizony elég változatos. Megrögzött gonosztevő ez az Abrahám, aki abból a harminc évből, amióta él, *tizenegy évet börtönben töltött.*

Szegeden ült először 1887-ben *két hónapot* lopás miatt, ugyanott 1888-ban *három havi foghásra* itéltek, 1890-ben pedig négy rendbeli *betöréses lopásért* a szegedi törvényszék *négy és fél évi fogházat* mért rá. Az *aradi törvényszék* 1891-ben *három évi fegyházzal* büntette meg, katonáskodás alatt pedig a budapesti katonai hadbiróság *lopás* miatt *egy évre, szökés* miatt pedig *négy évi börtönre* itélte.

Ez a sok büntetés összesen *tiz évet és kilenc hónapot* tesz ki, vagyis egy harmadrészét a 32 éves ember életének. Ábrahámnak különben a külseje is rávall az előéletére. Vad, marcona, erős testalkatu ember, olyan tekintettel, amelyből kiolvashatni romlott, elvetemedett lelkét.

Egyelőre *nyolc napi elzárásra* itélte el Ábrahámot az aradi rendőrség különböző apró kihágások miatt. Ha azt leüli, akkor *előzetes letartóztatásba* helyezik s átkisérik a törvényszék fogházába.

Az uj vezérigazgató.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Az aradi ipar- és népbank szomoru szenzációja folytán előállott izgalmak némileg megbénitották a pénzintézet élénk és sokoldalu tevékenységét. *Böhm* Adolf és *Konsitzky* József bünös müveleteinek hatása, valamint az a körülmény is elősegitette azt, hogy a két vezető hivatalnokot állásuktól elmozditották.

Most azután ez a helyzet megváltozott, mert *Laczay* Endre, az Osztrák-magyar bank aradi fiókjának főnöke, megnyervén felmentését eme előbbi állásától, tényleg átvette, mint megválasztott igazgató az Aradi ipar- és népbank vezetését, s ezzel az intézet ujból teljes erejével megkezdte müködését minden irányban. E kedvező helyzet előidézésében nagy része van az uj vezérigazgató személyének.

Abból az alkalomból, hogy a szép állásba, melyet Böhm Adolf oly kevéssé becsült meg, uj ember került, érdekesnek tartjuk a vele járó dotációkat is felemliteni.

A vezérigazgató évi fizetése 6000 korona, melyhez 1200 korona személyes pótlék és az intézet épületében levő szabad lakás járul. A két százalékos tantiem, fejében 1903-ban 2000 koronát kap. Ehhez járulnak a kapcsolatos mellékjövedelmek. A b.-csabai áruraktár igazgatói állása 1000 korona, az „Adriai biztositó intézetnek a bank kezelésében lévő ügynöksége negyven százalékos jutalék cimén 1000 korona, a soborsini takarékpénztár igazgatói állása 500 korona jövedelmet hoz. Mindez összevéve a szabad lakás mellett 11,700 koronát tesz ki.

— **Arad Weitzer-szobra.** A polgármesteri fogadó teremben felállitásra készen áll egy gyönyörü kivitelü, fehérmárványból készült értékes szobor: *Weitzer* János szobra. *Tilgner*-nek, a hirneves szobrásznak müve ez a mellszobor, mely nemcsak müvészileg nagybecsü, hanem azért is, mert csodálatosan hü képmása a nemesszivü emberbarátnak. A szobrot egyelőre a polgármesteri szobában helyezik el.

— **Megyebizottsági tagválasztások.** *Kisjenőn* mint tudósitónk táviratozza, ma tartották meg a megsemmisitett megyebizottsági tagsági helyekre a választást. A tavaly megtartott választások eredményét a megye igazoló választmánya azért semmisitette meg, mivel kiderült, hogy a választók legnagyobb része csak a választás napján szerzett arról tudomást, hogy az *kellőkép meghirdetve nem lett.* A választás elnöke *Madarász* Géza főhercegi uradalmi intéző volt. A négy mandátumra *Kisjenő, Erdőhegy, Agya és Szintye* községekből összesen 240 szavazatot adtak be; az előző választásnál csak 211 szavazat volt. Megválasztattak: *Kirileszku* Gyula kir. körjegyző 152, dr. *Vékony* Albert járásorvos 155. *Brázsa* Simon 102, és *Folusián* Tódor 103 szavazattal. Kaptak még Hevér Pál 83, dr. Glück Géza 54, dr. Lázár Zoárd 85, Csikári Antoni 80, M.-Pálfi Ferenc 87, Bayer György 32és Olasz Lajos 19 szavazatot. — Ugyancsak ma tartották meg Nagyzerinden a *Tabajdi* Dániel elhalálozásával megüresedett megyebizottsági helyre a választást. Megválasztatott *Kulik* Dezső vadászi jegyző 49 szavazattal.

— **Esküvő.** *Domonkos* Gyula, az aradmegyei takarékpénztár tisztviselője ma délután 6 órakor esküdött örök hüséget *Sarlot* Margit kisasszonynak, *Sarlot* Domokos főkapitány leányával. A házasfeleket a városháza disztermében

Institóris Kálmán polgármester adta össze, a menyasszonyi háznál pedig az egyházi áldást vette föl a fiatal házaspár. Koszorus-párok voltak: *Leitner* Berta és *Wally* György, *Sarlot* Franciska és *Apor* Gyula, *Leitner* Paula és *Dörner* Emil. Tanuk voltak az esketésnél *Parecz* Gyula dr. és *Wadowszky* Gusztáv. Esküvő után a Fehér Kereszt gyémánt-termében gazdag nászlakoma volt.

— **Jegyzőválasztás Kereken.** Ma ment végbe Kereken a jegyző választás, melynek eredményeképen *Argyelán* Eleket, a most lemondott kereki jegyző fiát választották meg egyhangulag. Pályáztak még: *Bontea* Mihály (Kovasinc). *Török* János (Világos), *Kampián* György (Kerek). A választást *Páris* Gábor világosi főszolgabiró vezette.

— **A Lippert-örökösök csalódása.** Október 15-én jelent meg lapunkban az a felszólitás, melyet *Weil* dr. a bécsi belvárosi járásbiróság birája tett közzé, felhiván az elhunyt graubergi *Lippert* József lovag örököseit, hogy jelentsék be nála november hó 1-ig a hagyatékhoz való igényeiket. Lippert József, néhai *Simor* János kercegprimás hires épitőmestere, hir szerint, *170,000 koronát hagyott* hátra, s a szép summa megfelelő részének elnyeréséért három aradmegyei rokon pályázott. A jó reménységben élő rokonokat most csalódás érte, amennyiben kiderült, hogy Lippert végrendelkezett, végrendeletében *vagyonát feleségére és István nevü fiának hagyta.*

— **A buskomor cárnő.** Minap már jelentettük, hogy a cárnő buskomorságba esett. Ezt a hirt most londoni távirat is megerősiti. A „Daily Mail"-nak azt jelentik Livádiából, hogy a cárné betegségének sulyos következményei vannak: *buskomor* lett s el akar zárkózni a világtól. A cári pár néhány nappal ezelőtt *Tirtov* tengernagynál red relizett s a cárné az egész idő alatt egyetlen szót sem váltott a tengernagy családjának női tagjaival. Ugyanezeket a hireket Odesszából is megerősitik. Itt emlitjük meg, hogy az orosz távirati ügynökség értesülése szerint alaptalan az a hir, hogy *Mersejevszki* professzort, a leghiresebb orosz elmeorvost Livádiába hivták, hogy vizsgálja meg a cár egészsége állapotát.

— **A főszolgabiró.** Az ujév elején életbelépő vármegyei ügyviteli szabályokban benne van az is, hogy a főszolgabiró nagyobb érdeklődést tanusitson a közönség iránt. A főszolgabiró a vármegye közönsége által rendszeresitett tárgyalási napokon s ha ilyenek nincsenek havonkint legalább egyszer, bizonyos előre meghatározott s a közönség tudomására hozott napokon járásának a szomszédos községek részéről is könnyen elérhető nagyobb községeiben megjelenni köteles s itt a panaszok s kérelmek meghallgatása, az esetleges felvilágositások megadása, a kihallgatások és vizsgálatok foganatositása, valamint a szükséges intézkedések közvetlen megtétele végett tárgyalási napokat tart. A sorrend megállapitásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a tárgyalási napok felváltva, a járás külömböző vidékein tartassanak. A nem közérdekü szóbeli panaszoknál első sorban az egyezség létesitését kell megkisérleni s csak ha ez nem sikerül, kell a panaszról a jegyzőkönyvet felvenni. Hasonlóképpen intézkedik a községi és körjegyzői ügyviteli szabályzat, amennyiben a jegyző a panaszok meghallgatása végett hasonlóképpen előre megállapitott látogatási napokon személyesen megjelenni tartozik a körzetéhez tartozó községekben.

— **A nazarénusok gyermekei.** *Dessewffy* Sándor csanádi püspök legujabb pásztorlevelében *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek érdekes döntését közli, mely a törvényesen be nem vett felekezetekhez tartozó szülők gyermekeinek vallási oktatására és templomba járására vonatkozik. A rendelet igy szól:

„G és L., magukat nazarénusoknak nevező római katolikus, illetve görög keleti vallásu lakosoknak kérvényét az iránt, hogy gyermekeik a római katolikus, illetve a görög keleti istentisztelet látogatása alól fölmentessenek, teljesithetőnek nem találtam. Mert a törvény rendelkezései értelmében kell, hogy minden tanköteles kort elért gyermek, még ha szüleik a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek egyikéhez sem tartoznának, valamely bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezethez tartozzék s abban neveltessék. Minthogy pedig az ugynevezet nazarénus vallás sem a bevett, sem a törvényesen elismert vallásfelekezetek közé nem tartozik, nyilvánvaló, hogy a szülők, a kik gyermekeiket az általános tankötelezettségtől, illetve a templombajárástól elvonják, bünös cselekményt követnek el, gyermekeik pedig a tankötelezettség megszegése miatt a hit- és erkölcstanból érdemjegyet sem nyerhetnek."

— **Uj lap.** Fővárosi tudósitónk jelenti: Budapesten erősen tartja magát a hir, hogy a soproni kereskedő-kongresszus folytán a merkantilisták január elsején nagy lapot inditanak, melynek főszerkesztője *Sándor* Pál képviselő lesz. Tekintve Sándor Pál politikai pártállását, az uj lap kormányt általánosságban támogatná.

— **Huszonötéves jubileum.** Szép ünnepeltetésben volt ma része *Fränkel* Vilmosnak, a Széchenyi-malom irodafőnökének, amidőn szolgálata huszonötödik évfordulójának napján tisztviselő társai meleg óvációban részesitették. — *Tenner* Ignác, a malom vezérigazgatója vezette a tisztviselőkart az ünnepelt lakására, ahol aztán átnyujtották a kartársak ajándékát. Este bankettet rendeztek Fränkel tiszteletére a Millennium külön termében.

— **Edvárd király és az ujságirók.** Londonból irják, hogy *Edvárd* királynak az angol testőrcsapatok fölött tartott legutolsó szemléje alkalmával olyan jelenet játszódott le, mely mutatja az angol királynak a sajtó iránt táplált jó véleményét. A királynak korábban egy angol főtiszt hiányos gyorsirási képességei miatt kellemetlen percei voltak, mert a tiszt hibásan irta le a király egy beszédét és ez a beszéd a hibákkal együtt jelent meg a lapokban. A király most ismét beszédet mondott, közelébe rendelt két ujságirót, hogy ezek szavait pontosan feljegyezzék. *Kelly Kenny* ezredes, aki a király környezetében volt, mikor az ujságirókat meglátta, intézkedéseket tett, hogy azok eltávolittassanak, de az ujságirók nem engedtek és miután a király határozott kivánságáról felvilágositották az ezredest, a beszéd kezdetekor hegyezett ceruzákkal egészen a magas szónokhoz mentek, aki, mikor meglátta a riportereket, barátságosan üdvözölte őket.

— **Ujabb hir Hegyi páterről.** Ismeretes dolog, hogy *Hegyi* páter november hó 5-én felutazott a váci püspökhöz. Ott beadta lemondását a csongrádi plébániáról, de azzal a kérelemmel, hogy a váci püspöki egyházkerületben maradhasson. Egyben egy évi szabadságot is kért. A püspök Hegyinek e kérelmét teljesitette. Mindezt igy irták meg a lapok, de a később történtekről már nem volt biztos tudomásuk. Egyik igy, a másik meg amugy irt, de mind különbözőképen. A valódi tényállás pedig, amint azt ma Csongrádról jelentik, a következő: Hegyi páter, mielőtt Csongrádról elutazott volna, összes ingóságait közjegyzőileg *Sima* négy gyermekére ruházta. November hó 10 én aztán utra kelt Simánéval és Hamburgon át az Egyesült-Államok egyikébe: *Ohióba* vitorlázott, s ott fogja eltölteni az egy évi szabadságot. Hegyi páter elvitorlázása nagy örömet kelt Csongrádon; még csak azt kivánják, hogy — ne is jöjjön többé vissza.

— **A szerb király Krusedolban.** A zimonyi „Narodnost" cimü lap hiteles belgrádi tudositás után közli, hogy *Sándor* szerb király jövő év január első felében felkeresi *Milán* király sirját a krusedoli kolostorban. Ugyanekkor megszándékozik látogatni *Brankovics* György patriarchát is Karlócán. Nem lehet rejtály előttünk, hogy mi indithatta Sándor királyt most, majd három évvel atyja halála után, arra, hogy Milán király sirjára letegye fiui kegyeletének adóját. A szerb politikai és társadalmi élet valamennyi kitünősége ott volt Milán király temetésén, vagy kevéssel azután meglátogatta a krusedoli kolostor sirboltját. Csak épen Sándor, a szerb király hiányzott. Most három év után jutott csak eszébe, hogy megláto gassa atyja sirját. Sándor király ugyanis el akar látogatni Bécsbe. Azonba, ugy látszik, feltételül azt szabták a szerb királynak, hogy előbb Milán király sirjára tegyen koszorut. Az ut Bécsbe, csak Krusedolon keresztül vezet.

— **A battonyai Vörös kereszt alapitványa** Az országos Vörös kereszt egyesület battonyai fiókja, mely nemes munkáju, szép multtal dicsekedhetik, jótékony ténykedéseinek számát megszaporitotta. A folyó hóban tartott rendes évi közgyülésén egy régebben tervezett kórházi ágy-alapitványról számolt be. Az egyesület husz éves fennállása alatt most a második ágy-alapitványt tette le, s ezuttal Battonya és vidéke részére. Az egyik a budapesti Erzsébet-kórháznál van mint másodosztályu betegágy az uri osztály részére, hol már több szenvedő beteg részesült az elnökség ajánlatára gondos ápolásban. A mostani, második alapitványt a makói közkórháznál létesitette az egyesület, a belügyminiszter jóváhagyásával. Az egyesület a csanádmegyei közkórház részére kétezer koronát tett le az alapitvány céljaira. A Vörös kereszt battonyai fiókja ez uton is tudomására óhajtja adni a Battonya és környékén lakó közönségnek, a községi elöljáróságoknak, s mindenekelőtt az orvosoknak, hogy az ingyenes kórházi ágy igénybe vehető. A beteg felvételére vonatkozó kérvény özv. *Purgly* Lajosné elnöknőhöz intézendő. A levelek a Vörös kereszt egyesület battonyai fiókjához intézendők, hol az elnöknő távollétében *Asbóth* Albert dr. egyesületi pénztárosnak van megbizatása az esetleges gyors intézkedésre.

— **A párbaj alkonya.** Nagyon rá jár a rud a párbajőrület divatjára. Innen, onnan is érkeznek a hirek a párbajellenes ligák alakulásáról és hogy mily komoly mederbe terelődött a középkori istenitélet eltörlése iránti törekvés, mutatja, hogy a nemzetközi párbajellenes egyesületek élére Bourbon Alphonse herceg állott. Most pedig Párisból irják hogy *Lecomte* Maxime szenátor a kamara minapi ülésén javaslatot terjesztett be a féktelenségbe átcsapott párbajszenvedelem megfékezésére. E javaslatban azt kéri, hogy a párvidalt a büntetőtörvénykönyv szakaszába ütköző kihágásnak minősitsék. Aki pedig a párbajt tiltó törvény ellen vétkezne, az egy hónaptól egy esztendeig terjedő fogházzal és 500—1000 frank pénzbirsággal sujtassék. Halál esetében pedig a büntetés mérve három esztendei fogságra és 5000 frankig terjedő pénzbirságra szigorittassék. Lecomte még a párbajsegédekről sem feledkezik meg és javaslatában azt kivánja, hogy ugy a párbajózók, mint a párbajsegédek egy bizonyos időre fosztassanak meg polgári jogaiktól. Ezek a pontozatok a javaslat nevezetesebb részei. Érdekes, hogy Lecomte már tiz esztendővel ezelőtt is ugyan ezt a javaslatot nyujtotta be a kamarának, de akkor egyszerüen figyelembe sem vették és napirendre tértek fölötte. Azonban tiz esztendő mulva annyira megváltozott a hangulat, hogy Párisban biztosra veszik a kamara hozzájárulását Lecomte javaslatához.

— **Lipót iránt nincs részvét.** A belga kamara tegnapi ülésének, mint Brüsszelből jelentik, szenzációs lefolyása volt. A kamara elnöke azt inditványozta, hogy intézzenek a királyhoz részvétfeliratot. Ekkor azonban fölállott *Denis* dr. tanár szociálista képviselő és kijelentette pártja nevében, hogy nem

járul hozzá az inditványhoz, de nem járulhat hozzá nemcsak mint republikánus, hanem mint ember sem.

— A királyné — mondta Denis — gyermekeitől és férjétől távol, elhagyatva halt meg.

A többség és a kormány hallgatott a tanár szavai alatt és ezzel valósággal megbélyegezte *Lipót* királyt.

— **Nagyszabásu csalás.** A nagyváradi rendőrség egy vétetlen folytán nagy hitelezési csalásról rántotta le a leplet. Néhány nap előtt a rendőrséghez névtelen feljelentés érkezett, melyben a feljelentő a rendőrségh figyelmét felhivja *Suhanczky* János nevü szolgára, ki állitólag tagja egy hamis pénzgyártó bandának. A levél szerint Suhanczky Grünberger Dávid Körös-utca 560. sz. a szatócsnál van alkalmazásban. A feljelentés folytán *Kemény* Ignác rendőrbiztos két rendőrrel az elmult vasárnapon megjelent Grünbergernél s annak hetesét, Suhanczky Jánost letartóztatta, egyszersmind házkutatást is tartott, hogy nem ott készíti-e a hamis pénzt. A házkutatásnak meglepő eredménye lett. Hamis pénzt ugyan nem találtak, hanem az egyik szobában, melyet Grünberger egy marosvásárhelyi kereskedőnek raktár céljára bérbeadott, mintegy harminc láda különféle áru volt beraktározva. A nyomozás kideritette, hogy az illető kereskedő *Leitner* Zsigmond, a ki ott néhány hét előtt csődbe jutott és az ideszállitott árut elsikkasztotta a tömegből. A nagymennyiségü árut, mely mintegy 20 000 korona értéket képvisel, a rendőrség lefoglalta, egyben értesitette az esetről a marosvásárhelyi kir. ügyészséget, mely az árura haladéktalanul elrendelte a bünügyi zárlatot. Az árukat a rendőrség ma esti órákban szállitotta el Grünberger lakásáról. Érdekes még a dologban, hogy a letartóztatott Suhanczky ellen sem alaptalan a pénzhamisitás gyanuja. Grünbergeréknél ugyanis, ahol Suhanczky szolgált, gyakran feltünt, hogy a szolga minden szabad idejét rajzolással töltötte el. Volt egy kis jegyzőkönyve, melybe folyton rajzolt, még pedg mint a házbeliek állitják, öt koronásokat. Mindkét ügyben folyik a nyomozás.

— **Ezredes és hadnagy.** Az orosz hadsereg egyik fiatal tisztje, *Kelevics* hadnagy, sulyos bünt követett el pár hét előtt: rálőtt az ezredesére. A golyó szerencsére nem talált; a tisztet azonnal letartóztatták és hadbiróság elé állitották. A pétervári katonai biróság tegnapelőtt lefokozta a hadnagyot és tiz évi deportációra itélte. E mögött a szomoru tragédia mögött érdekes regény lappang. Kelevics hadnagy ugyanis két év előtt megnősült. Szép fiatal és gazdag feleséget kapott, mert ő is csinos és gazdag fiu volt. A hadnagy mindenüvé elvitte a feleségét: társaságokba, szinházakba és gyakran estélyeket rendezett a maga házában és tiszttársait is meghivta. Ezredesének különösen tetszett a fiatal menyecske és szorgalmasan eljárogatott a hadnagyékhoz, olyankor is, a mikor a férj nem volt otthon. Az asszony azonban szerette az urát, az ezredes meg vén is volt, kétszeres oka lehetett tehát panaszkodni a férjének, hogy unja, sőt utálja az ezredest. Egy napon Kelevics hadnagy is megsokalta a sürü látogatásokat, annál is inkább, mert már egész Pétervár pletykált a dologról. Tiszteletteljesen megkérte tehát az ezredest, vegye tudomásul, hogy minden szombaton otthon vannak, a többi napokon azonban társaságba mennek, vagy ha otthon vannak is, hát nem fogadnak.

— Hát ez mit jelent? — pattogot az ezredes.

— Ezredes ur elég szellemes ember, hogy megértse a feleségem üzenetét, — felelte a hadnagy mosolyogva, de erélyesen.

Ettől fogva az ezredes nem járt többé hadnagyához, de annál kegyetlenebb volt hozzá a szolgálatban. Ok nélkül megbüntette, a mikor csak eszébe jutott és mindenféle jelentéseket küldött róla a fölöttes hatóságnak, csakhogy a fiatal tiszt karrierjének ártson. El is érte a szándékát: a tisztet áthelyezték egy kis garnizonba. E fölött Kelevics annyira elkeseredett, hogy elkövette a bünczselekményt, melyért Szibériába került.

— **Elhunyt plébános.** Mint már röviden emlitettük, *Bokor* Béla *megyes-bodzási* plébános hoszas szenvedés után, életének 59 ik évében meghalt. A megboldogult 1866 ban szenteltetett pappá, majd a püspöki aulában teljesitett szolgálatot, később több helyen segédlelkész, végre 1885. óta megyes-bodzási plébános volt, hol hivei rajongásig menő szeretettel vették körül. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett. A gyászszertartást *Dörner* József esperes végezte nagy papi asszitenoia mellett. *Dessewffy* Sándor megyés püspök az elárvult plébáni ideiglenes vezetésével *Kelemen* András koadjutort bizta meg.

— **Gáspár Lajos Kassán.** Az aradi Kintzig-féle betörés tettese: *Gáspár* Lajos, akit a napokban Nürnbergben elfogtak, már Kassán van, ahonnan legutoljára megszökött. Az aradi rendőrség tudakozódására ma jött meg erről az értesités a kassai kapitányi hivataltól.

— **Atyjára gyujtotta a házat.** Sátorajaujhelyen tegnap éjjel tüz ütött ki. A *Csaszlovszky* örökösök háza ált lángokban és a mentésre odasiető emberek éppen jókor érkeztek, hogy a gyujtogatót elfogják. — A lángok közül egy perzselt ruháju és haju ember ugrott közéjük, akiben a házban lakó *Malarcsik* József fiára, Malarcsik Mihályra ismertek. A fiatalember hentes volt, s anyai örökségét szerencsétlen spekulációkban elvesztette. Ezért aztán összezördült atyjával, aki a házba nem akarta befogadni. A fiatal ember bosszut forralt és elhatározta, hogy felgyujtja a házat, hol atyja lakik. O maga az égő gerendákon a lángok közé állt, de a perzselő tüzet nem tudta kiállani és leugrott. A rendőrség letartóztatta a gyujtogatót.

— **Rejtélyes halál.** *Budapestről* jelenti tudósitónk: Ma este a Zugligetben a serpentin-uton egy padon hanyat fekve uriasan öltözött férfi holttestét találták. A rendőrorvos konstatálta, hogy külerőszak nyomai nincsenek a holttesten, de az öngyilkosságot sem lehetett megállapitani. Valószinü, hogy szivszélhüdés érte. A halottnál talált iratokból megállapitották, hogy az illető *Klinder* Árpád okleveles mérnök, aki szigony-uca 9. száma alatt lakott.

— **Feleséggyilkos mérnök.** Berlinből irják: A császárvárosban nagy feltünést kelt *Bartels* Ferenc mérnök szökése, Bartels neje ugyanis tegnap meghalt és a halottvizsgálatnál kiderült, hogy az asszony azon ütlegek következtében halt meg, amelyeket férjétől kapott. A mérnök nejét gyakran ütötte-verte addig, mig eszméletlenül összerogyott. Az asszonyon közel harminc ütlegelési nyomot találtak. A mérnök, aki a szószoros értelmében agyonverte a nejét, egész vagyonát magával vitte. Az elfogatási parancsot kiadták ellene.

— **A Szent Antal szobrocskája.** A *P. N.* irja a következő, jóizü apróságot: Zarándoksereg utazott Budapestről Rómába. De nem annyira Jézus, mint inkább a Baedekker nevében indultak utnak. Ezt már a csapat vezetőjének felekezeti viszonyai is kizárták volna. Egyébként szeretetreméltó, népszerü ember egynémely lipótvárosi körökben, és mielőtt utra kelt volna, itt is, ott is megkérte szépen egy-egy piruló leányka:

— Nézze, van nekem egy picike szent Antalom . . . Vigye magával és ha audienciára megy a pápához, áldassa meg vele.

No mert tudnivaló, hogy a Lipótvárosban nagyon népszerüek a szent szobrocskák és ha Rafael, vagy a csinkvecsentó többi szentkép-festői ma élnének, a Lipótvárosban dus talajra találnának . . .

A zarándoksereg vezetője egy kis skatulyába tette a szobrocskákat, aztán elutazott Rómába. Persze a pápánál is jelentkeztek audenciára és Ő szentsége meg is áldotta a sereg vezetőjét, aki térdet hajtva, áhitatosan görnyedt előtte, mialatt a kis skatulyát szorongatta a kezében . . .

Mikor hazaért Budapestre, az ismerős leányok türelmetlenül rohanták meg:

— Nos, hol van a szent Antalom?

— Oh, itt van, magammal hoztam.

— Megáldotta Ő szentsége?

— De meg ám! A papucsát megcsókoltam érte hálából.

Óvatosan, ájtatosan kivette a kis skatulyát a zsebéből, de mikor kinyitotta, megrökönyödve tántorgott hátra. Ez borzasztó tévedés! A kis skatulyában egy ólom „kis Kohn" feküdt vattába göngyölgetve . . .

— **A cselédkérdés Angliában.** A cselédekről beszélni mindig időszerü, amit legjobban bizonyitanak az asszony uzsonnák és a pletyka-délutánok, ahol állandóan jelentős szerepet visz a tárgy. A magyar siralmas cselédviszonyokkal érdekes szembeállitani az angol cseléd kérdést, amely tudvalevőleg már nem is kérdés, mivel ott nagyon szórványosak a nálunk szokássá vált mizériák. Az angol cselédszerző-intézetek előszobái ugyszólván mindig üresek, mivel ott a kereslet jóval nagyobb a kinálatnál, ami abban leli magyarázatát, hogy az angol háztartásban számosabb a szokásszerü cseléd, mint a mi magyar házainknál. A bérek nagyon méltányosak; egy szobaleány havi fizetése 18—25 forint között váltakozik, minőség szerint, mig a jobbfajta cseléd megkapja hónaponként a maga 36—40 forintját. A cselédleányok Angliában egész külön osztályt képeznek, amelynél a *szolgálás* öröklődik. Legtöbbnyire kapusok, öreg szolgák s egykori cselédek gyermekei, akik már kiskoruktól fogva arra nevelődnek nagy gondossággal, hogy felnőve kiképzett cselédként szerződjenek el.

— **Főuri csecsemő az országuton.** Különös történetről irnak a párisi lapok. A napokban a Fontaine de Louvetnél egy bölcsőt tettek ki a mezőre, amelyben kis csecsemő feküdt. A bölcsőt száguldó automobil vitte ki a városból s letéve megvárta, mig az arra járók megállapodnak mellette, aztán nyilsebesen elrobogott. A bölcsőben egy kis papirlapot találtak, amelyen ez állott:

Ezt a gyermeket, egy igen előkelő angol családnak a sarjadékát, neveljétek föl nagykorusságig. El vagytok látva egész életetekre.

A levélke mellett tizennégy darab ezer frankos bankjegy feküdt. A rendőrség a rejtélyes dologban vizsgálatot inditott, a gyermeket pedig szeretházban helyezte el.

— **Radica.** A Barnum szinház látványossága: *Radica*, a kit *Dodica* nővérétől tudvalevőleg mütéttel választottak el, jelenleg Dél-Franciaországban van, Hyéresben, a hol üdül, nem ugyan a sulyos mütét következtében, hanem mert tüdővészes. Minden légváltozás megárt a tizenhárom esztendős leánynak, de orvosa reméli, hogy idővel teljesen kigyógyul. A mütét következtében meghalt Dodica után már éppen nem vágyik, sőt fintorra huzza el a szaját, ha emlitik. Dodica ugyanis sokkal erősebb és nehezebb volt s e miatt Radicának sok kellemetlenséget kellett kiállania.

— **Katasztrófák a tengeren.** Wellingtonból távirják: A *Bingamite* gőzös személyzetének az a része, a melyet a *Penguin* angol hadihajó megmentett, iszonyu nélkülözéseken ment keresztül. A tutajon lévő tengerészek öt napig szomjaztak, mert nem volt ivóvizük. Néhányan megőrültek és a tengerbe ugrottak. Londonból jelentik: A Lloyd táviratot kapott St. Michaelsből (Azórok), a mely szerint a *Telephon* norvég hajót árbócainak elvesztése után elhagyta legénysége. A legénységnek egy részét a *Warfield* gőzös megmentette és idehozta. *Tizenhárom ember*, köztük valamennyi tiszt, *vizbefult*.

— **A szerencse** olyan, mint a lidérc. Az emberek gyarlósága abban tünik ki, hogy szerencséjüket egész életükön át ott keresik — ahol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fénye világit, addig kell kaparni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeremény, a 600.000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott 8/8 beosztásu sorsjegyre esett és igy ezen legszerencsésebb főárusitó egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kisérelje meg tehát mindenki szerencséjét és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány utca 10. Az uj terv szerinti, 5000 nyereménnyel szaporitott XI.

sorsjáték első osztályának huzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

— **Dentolin fog-créme** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdekló megbizásokat.

—

—x— **Több mint 4 millió** levelet továbbitott már a budapesti postán a világ mindeg irányába *Gaedicke* ismeretes szerencsegyüjtődéje. Bizonyitéka annak, hogy mily tekintélynek örvend e cég ugy a bel- mint a külföldön.

—x— **Ovakodjunk a házalóktól!** Nagyságodhoz azon tisztelettelteljes kéréssel fordulunk, hogy ha *„Benedictine“* üvegeink kiürülnek, ugy az üvegen található összes cimkéket, pecséteket róla leszedni, vagy legalább is megrongálni méltóztassék, mivel ellenkező esetben attól tartunk, hogy ez üvegekbe értéktelen hamisitványok kerülnek és igy az esetleges csalásokat elősegiteni méltóztatik. Most napról-napra látunk házalókat, akik az ugynevezett „Benedictine“ likört ajánlanak, melyek külső csomagolása és felbontása annyira hasonlit az eredetihez, hogy még szakembereket is könnyen megtéveszthet. Kiváló tisztelettel Société Bénédictine de Fél camp, Hans Hottenroth vezérügynök Hamburg.

—x— **Gondos anyák figyelmébe.** A gyermekbetegségek ellen való legjobb vedekezés az, ha gyermekeinket erőssé, edzettté és a ragályos betegségekkel szemben ellentálló képessé tesszük. Az angol gyermekmeghalandóság azért sokkal alacsonyabb, mint a miénk, mert a fent elmondottakra ott kiváló gond fordittatik és nincs család, hol a gyermekek a hidegebb évszak teljes tartama alatt ne fogyasztanák a gyermekek legjobb tápszerét: a csukamáj olajat, mert e szer az, mely óriási nagy táperejénél fogva, kiváló eredményeket idéz elő. Igaz ugyan, kogy a gyermekek nem nagy előszeretettel vették be e szert, de a mióta a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek sem ize, sem kellemetlen szaga nincs, forgalomba jött, azóta e kifogás elesik s e kiváló szer elterjedtsége oly nagy, hogy kevés családnál hiányzik s minden jobb gyógyszertárban kapható.

—x— **Török A. és Társa Budapesten.** Ha szemlét tartunk a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték különböző főelárusitói között, önkénytelenül feltünik a Török-bankház. Ez a cég ugyanis állandóan azt hirdeti, hogy Magyarország legnagyobb osztálysorsjegyüzlete. Ennélfogva eltökéltük, hogy ily irányban tudakozódunk és érdeklődésünk folytán teljesen és egészben bebizonyosodott, hogy ezen cég valóban a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet és a legtöbb sorsjegyet forgalmazta. A mi nem is csuda, mert ritkán ért egy cég ahhoz, hogy játszó vevőinek kegyét ugy megnyerje, mint Török A. és Társa. Ezen cég vevőköre folyton nagyobbodott és az állandó terjeszkedés alapján a Teréz-körut 46. sz- alatti főüzleten kivül még Váci körüt 4., Muzeumkörült 11., Erzsébet-körut 54. sz. alatt fióküzletei is vannak. A számtalan önként beérkezett hálanyilatkozat a szigoruan pontos és előzékeny üzletvezetésről tesz tanuságot s csakis ez tette lehetővé, hogy e cég a m. kir. szabad. osztálysorsjáték igazgatóságától hizelgő elismerésben részesült. A négy különböző kerületben levő üzletben minden ügy a legpontosabb kereskedelmi szabályok szerint intéződik el. Ennélfogva indittatva érezzük magunkat a Török A. és Társa bankházát, melyben már nagyon sok és nagy nyereményt nyertek, mindenkinek a legmelegebben ajánlani. A tervezet szerint az I. osztály huzása már a legközelebbi csütörtökön és pénteken lesz, november 20. és 21 én. A sorsjegyek árai, dacára annak, hogy a tervezet tetemesen javult és nagyobb nyereményeket tüntet fel, a régiek maradtak, például $^1/_8$ — 1.50 korona; $^1/_4$ — 3 korona; $^1/_2$ — 6 korona; $^1/_1$ — 12 korona. A ki tehát az osztálysorjátékban részt akar venni, forduljon bizalommal Török A. és Társa bankházához, Budapesten.

SPORT.

+ **Torna ünnepély a polgáriiskolában.** Az *Aradi Tornaegyesület* folyó évi december hó második felében fogja szokásos évi disztornázását megtartani. Az érdekes, versenyekkel összekötött s gazdag müsorból álló tornaünnepély ez idén kivételesen a polgáriiskola tornacsarnokában fog rendeztetni, miután a lyceumi tornacsarnok tetőzete javitás alatt áll s csak 1903. január hó 1-én fog az egyesület régi otthonába visszaköltözni. Az egyesüiet gyakorló órái napról-napra élénkebbekké és látogatottabbakká lesznek s átlag már huszan tornásznak, két csapatban. A tornaegyesület torna-szereinek nagy részét átvitette a polgáriiskola tornacsarnokába, mely ennek következtében most gazdagon föl van szerelve. Az egyesület elnöksége buzditólag kéri a müködő tagokat, hogy a disztornazásban minél számosabban részt vegyenek s a gyakorló órákra pontosan eljárni sziveskedjenek. A tornaruhákat az egyesületi szolga mindenkor átszállitja a polgári-iskolai tornateremben, melynek öltöző szobájában azok külön elzárható fülkében elhelyezhetők. A tornaórák hetenként háromszor u. m. hétfőn szerdán és pénteken este 6 órától 8-ig tartatnak. Belépheet az egyesületbe minden fedhetlen jellemü önálló egyén, ki 20-ik életévét betöltötte s a kit egy müködő tag ajánlatára a választmány szótöbbséggel fölvesz. Jelentkezni lehet a polgáriiskola tornatermében a rendes tornaórákon hol a jelentkezők számára fölvételi könyv áll nyitva. Az elnökség.

A veszedelmes vendég.

(Történet az aradi hegyaljáról.)

Arad, november 15.

Mezei Péternek aradmegyei barátkozásaiból való ez a história. A hegyalján nagy a Pétör tisztefete, ami fölött nem is lehet csodálkozni, ismerve az ő lebilincselő, szeretetreméltó egyéniségét.

A hegyalja egyik legnépszerübb szőlőbirtokosa, *Kászonyi* János magához invitálta egy alkalommal.

— Uj bort fejtettem, veled együtt akarom megizlelni.

— Ne menj, Péter, Kászonyihoz, — intették, — mert abból baj lesz.

— Nnnna . . .! Micsoda baj?

— Az asztal alá fog inni.

— Engem? Nnnna . . . azért is elmegyek.

Délelőtt 10 órakor fogtak hozzá a borkóstoláshoz. Kászonyi tisztán itta az italt, Péter ürmössel keverte. Az ebéd mint mellékkörülmény ment gyorsan feledésbe, hogy a borozás foglalja el folytatólag is a helyét. A vacsora (malacpecsenye, kappan, omlós fánk) elfogyasztása, hogy ugy mondjam, pillanatnak müve volt, mert hát a kvaterkázás a fő. Fődolog is volt hajnali négy óráig, amikor Kászonyi megpróbált föltápászkodni a helyéből.

— Almos vagy te, Pétér!

— Nem én!

— Feküdjünk le, Pétör.

— Hát megpróbálhatjuk.

Bevezette Kászonyi a szobájába Mezeit, ott elhelyezte az ágyában. Péter tényleg aludt volna, de pár perc mulva jön hangos morfondirozással Kászonyi.

— Nem készitettem neki vizet, meg cigarettát, hátha fölébred és megkivánja. Igy. igy, Kászonyi. lásd el a vendéget. Alszol-e már?

Mezei imitálta az alvást, Kászonyi pedig folytatta orditó suttogással?

— Szegény Péter, meg fogsz hülni, de majd gondoskodik rólad Kászonyi. Igy ni, rakok rá három párnát, aztán békességben lesz.

Mikor eltávozott, Mezeinek az volt az első dolga, hogy lerugta magáról a párnákat. De öt perc mulva már megint hallszik Kászonyi morfondirozása, jön a gyertyával.

— Oh, Kászonyi, Kászonyi, — beszél önmagához — mi ütött hozzád, hogy vizet adsz a Péternek, mikor ő a bort szereti! Itt van, fiam, ebből igyál. No nézd csak, leestek a párnák! Majd segitek rajta.

Azzal benyomta erősen a párnákat, hogy ne csuszszanak le ismétt

— Okos ember vagy, Kászonyi, Ez a bor jó ötlet volt.

Mezei halálos verejtékeken ment keresztül amugy is, hát mög a teher alatt, következőleg Kászonyi távozása után ujból lerepültek a párnák.

— Tán csak nem jön megint vissza! — sóhajtott fel.

De biz jött a szokásos monológgal:

— Oh Kászonyi, Kászonyi, mégis csak nagy szamár vagy! Délelőtt tiztől isztok hajnali négyig és elfelejted, hogy a Pétör ürmössel keverve itta a bort. Nesze Pétör fiam, itt az ürmös is, igyál belőle, ha fölébredsz. Cigarettád van? Van. Ejnye ejnye, mégis csak meg fogsz te fázni, már megint lecsusztak a párnák.

Azzal begyürte őket ujból a paplanba.

— De szépen alszol, de szépen!

Mezei csak szempillája csücskéből mert fölpillantani. Nagy szabályos lélegzeteket vett, hogy elháritsa magáról a gyanut. Kászonyi pedig még egyszer körülnézett, rendben van-e minden? Ugy vonult el.

Mezei abban a hiszemben, hogy immár elszendereghet néhány órán keresztül, mit tehetett mást, lerugta a párnákat, azután a fal felé fordult. Eközben azonban már künn pirkadt a reggel, ébredt a cselédség és öt perc se mult el, vidám jókedvvel rontott be Kászonyi. Oda ment Mezeihez és megrázta a vállát:

— Kelj már föl te lusta, eleget aludtál! Mikor iszunk ha most nem?

Pétörnek se kellett sok biztatás, felöltözött és hozzálátott a folytatáshoz. Ebédre ezuttal nem került a sor, mert Kászonyi tizenegy felé egyszerüen letört, mig Mezei ruganyos léptekkel indult sétálni.

Hanem mikor harmadnap találkozott Kászonyi egy közös barátjukkal, aggodalmasan intette:

— Figyelmeztetlek, hogy ne barátkozzál Mezeivel veszedelmes ember az.

— Ugyan!

— Én mondom, hogy veszedelmes. Képzeld, az asztal alá ivott. Érted? Engem. Nagyon veszedelmes ember.

Utóhang az amerikai utról.

(Cáfolat a vádaskodásra.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, november 15.

Az országos nemzeti szövetség tudvalevőleg zászlót küldött az amerikai magyaroknak. A zászlót *Zseni* József vitte a tengerentulra, ahol mind a zászlót, mind a kiküldöttet kitörő lelkesedéssel fogadták messze idegenben élő honfitársaink.

A zászlóvivő hazaérkezte után, a New-Yorkban megjelenő Morgen-Journal vádakkal, gyanusitásokkal állott elő a küldöttséggel szemben. és különösen *Zseni* Józsefet és kisérőjét *Szebenyei* József debreceni hirlapirót illette gyanus üzelmek vádjával.

A Morgen-Journalnak azt a számát, a melyben az emlitett cikk megjelent, lapunk amerikai barátja megküldötte nekünk, s mi lefordítva közöltük, már csak azért, hogy az érdekeltek tisztázhassák magukat a pozitiv formában felsorolt vádak alól.

A Morgen Journal, most már kétségtelen, rágalmazott, amikor Zseni Józsefet vádolta. Kitünik ez abból a levélből, amelyet a szövetség igazgatósági elnöke *Balás* Árpád küldött *Sztojka* Józsefnek, az aradi nemzeti szövetség titkárának.

Az amerikai magyarság — mondia a levél — Zsenivel szemben a végsőig menő vendégszeretetet gyakorolta, ugyannyira, hogy ő azt gyakran igen tulságosnak és terhesnek találta. De mit tehetett, el kellett fogadnia. De, hogy ez pumpolás lett volna Zseni részéről, az nem áll, és semmi sem igaz abból, amit a

Morgen Journal maliciózus cikke pénzzavaairól regél. De feltéve, hogy Zseninek csakugyan elfogyott volna a pénze, volt ott elég ember, akitől a legnagyoba készséggel kölcsönt kapott volna, és azt hazatérése után rögtön kiegyenlitette volna.

Mikor Zseni, hazatérte után a szövetség igazgatóságának beszámolt utjáról, szóba került a financialis kérdés, és Zseni kijelentette, hogy azzal, amit a szövetségtől utiköltségül kapott, meg van elégedve. Már pedig az igazgatóság készségesen hajlandó lett volna utólagos költséget is megszavazni ha Zseni ilyet kért volna. De nem tette, annak dacára, hogy saját 4000 koronája ment rá az utra, melyet azonban nem sajnál, mert olyat látott és tapasztalt, amit semmiért sem adna oda. Hogy képzelhető már most, hogy ő Amerikában pumpolt volna.

Szebenyei József nem volt a szövetség kiküldöttje, hanem Zseni vitte magával tolmácsképen. Hogy Szebenyei mit tett, vagy nem tett New-Yorkban, azt Balás nem tudja.

Végül megjegyzi a levél, hogy valószinüleg a panszlávok keze dolgozott itt, hogy gáncsot vessenek a magyar zászló sikerének, mely nagyon fáj nekik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Lopás a liceumban.** Az aradi törvényszék ma mondott itéletet *Pomázi* Mátyás főgimnáziumi szolga felett, ki a liceumból nagymenynyiségü ablak-üveget, küszöbfákat, ablákszárnyakat lopott el. Az ügyet a mult héten lefolyt tárgyalás alkalmával ismertettük. Akkor azért maradt el az itélet, mert Pomázi még két ujabb tanu kihallgatását kérte. Ma ez is megtörtént. A bizonyitási eljárás befejeztével *Nagy* Sándor dr. ügyvéd tartotta meg védőbeszédét, melyben Pomázi felmentését kérte. *Domokos* László kir alügyész lopás büntettéért való elitéltetését ajánlotta. A törvényszék ily értelemben mondta bünösnek Pomázit és *egy havi fogházbüntetést* szabott ki reá.

§ **Okirathamisitással vádolt lelkész.** Szenzációs bünügyben vezet vizsgálatot *Tömöry* József, a székesfejérvári törvényszék vizsgálóbiroja. A feltünést keltő, kinos ügyben a hivatalos személyiségek nagyon óvatosan járnak el s titokban tartják az eddigi vizsgálat eredményét, mindazonáltal maga a száraz tény máris kiszivárgott a közönség közé. Az eset a következő: Egy fehérmegyei általánosan ismert, előkelő református lelkész már hetekkel ezelőtt két kötelező alapján 116 000 korona erejéig beperelte vagyonos sógornőjét, aki egy pestmegyei városkan lakó nyugalmazott törvényszéki biró felesége. A biróné, mikor a pöriratot megkapta s azt átolvasta, elrémült, mert szerinte ő semmiféle kötelezvényt nem irt alá. Az urinő nyomban Székesfejérvárra sietett, hogy tiltakozzék a követelés valódisága ellen. Székesfejérvárott aztán *Krausz* Zsigmond dr. ügyvéddel együtt megjelent a biróságnál s kijelentette, hogy nem ismeri el a követelést és a kötelezvényeken levő aláirásokat is hamisnak mondta. Egyuttal lelkész sógora ellen bünvádi feljelentést tett. A róné tagadja azt is, hogy valaha abban a községben lett volna, ahol a lelkész lakik és ahonnan ezen okmányok keltezve vannak. Tömöry vizsgálóbiró már számos tanut hallgatott ki a rejtélyes ügyben. Különös jelentőséggel birnak a kötelezőkön szereplő tanuk vallomásai, akik egy évtizedre visszamenőleg a lelkész minden ügyében tanukként szerepeltek. A törvényszék két szekesfejérvári tanárt irásszakértőkként kért fel az okmányok aláirásainak megvizsgálására. A bevádolt lelkész ügyét *Szüts* Andor dr. székesfejérvári ügyvéd képviseli. A közönség izgatottan várja a kinos ügy további fejleményét, hogy az egymással szemben álló közeli rokon élet-halál harcában melyik fél fog bukni; a lelkész-e, akire az okmányhamisitás sulyos vádja kiderülhet, vagy a törvényszéki biróné e, aki kegyetlenül rágalmazhatott.

§ **Az ujsággyár.** *Kulcsár* Béla a német országi fejetlen ujságok mintájára egy ujságot alapitott, a melyet Budapesten nyomatott cim nélkül, hogy aztán a vidékre küldje s minden városban más más cimet nyomasson a teljesen kész ujság fejére. Kulcsár ezt a tervét hirdette a budapesti lapokban, egyben vidéki „szerkesztőket" és egyéb alkalmazottakat keresett, természetesen óvadékkal. Ily módon csapta be Pósta Lajos földmivest 800 Faluvégi Gáspárt 200, Pápis Janost 400, Gazella Ferenczet 800, Bódis Lajost 500, Toth Imrét 3000, Forczi Istvánt 400, Siklósi Györgyöt 300, Abrahám Lajost 200 és Ragályi Mihályt 400 korona erejéig. A nevezettek, bár mind alacsony müveltségü emberek, kauciójuk árán „szerkesztők" akartak lenni s főleg részesedni a Kulcsár által nekik hazudott tizennyolcezer koronás évi jövedelemben. Kulcsár azt is hazudta nekik, hogy két heti kurzus után bárki lehet „szerkesztő", akit ő a központi szerkesztő, annak kinevez. A vállalat a következő hangzatos cimet viselte: „Magyar Kurir, központilag szerkesztett vidéki lapok értesitője." Kulcsár azonban a szegény emberek pénzét elsikkasztotta, a miért az ügyész tizrendbeli csalás miatt vádolta. A törvényszék el is itélte ezért egy évi börtönre s a királyi tábla a büntetést 7 hónapra szállitotta. Ma foglalkozott a kir. kuria a beadott semmiségi panasszal, melyben *Neuberger* Ignác kuriai biró referendája alapján a semmiségi panaszt visszautasitotta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

== **Birtokcsere.** Klein Zsigmond és neje Fischer Ilonna eladják az aradi 1925. sz. tjkvben felvett kapa-utcai 27. sz. házat 3000 koronáért — Weisz Dávid és neje Fritz Saroltának. — Osztoin Szvetozár eladja az aradi 6024. sz. tjkvben felvett 5582. hrsz. szántó és kaszáló 600 koronáért Osztoin Mihálynak. — A Viktoria takarék és hitelintézet eladja az aradi 1146. sz. tjkben felvett alsó molnár-utcai 17. sz házat 3400 koronáért Frick Antalnak. — Kovács János ugyis mint kisk. Kovács Ferenc, Margit, Katalin és Károly t. és t. gyámja, eladja az aradi 5863. sz. tjkvben felvett közép-utcai 6 a. sz. házat 2600 koronáért Szegfü Jakabnak.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósitása. —

Budapest, november 15

Délitőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátolt. Kedvező irányzat mellett 32,000 métermázsa került forgalomba. tartott árakon. Egyéb gabonanemek változatlan.k. Időjárás hideg.

Heti behozatal: 241,000 métermázsa.

Estitőzsde. Berlin ¼, páris 5-el magasabb.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.49— 7.51
Rozs 1903. áprilisra	6.51— 6.52
Zab 1903. áprilisra	6.34— 6.36
Tengeri 1903. májusra	5.75— 5.76
Repce augusztusra	11.85—11.95

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.49— 7.50
Rozs 1903. áprilisra	6.52— 6.53
Zab 1903. áprilisra	6.35— 6.37
Tengeri 1903. májusra	5.75— 5.76
Repce augusztusra	—.——.—

Zárlat 5 órakor:	korona
Osztrák hitelrészvény	666.—
Magyar hitelrészvény	704.50
Leszámitolóbank részvény	441.50
Rima-Murányi vasmü részvény	469.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	693.50
Közuti vasut	614.—
Városi villamos vasut részvény	328.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 15. —

Magyar eleőrendü: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 108—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban ——— fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 111—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 108—9 fillérig, fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 106—8 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 104—6 fillérig, könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 102—4 fillérig.

Sertéslétszám. November hó 12. napján volt készlet 38,430 darab, november hó 13. napján felhajtatott 998 darab, november hó 13. napján elszállittatott 1186 darab, november hó 14. napján maradt készlet 38,242 darab. — Uzlet: Elénk.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, november 15.

Magyar aranyjáradék 4%	120.40
Magyar koronajáradék 4%	97.60
Magyar arany 4½%	—.—
Magyar ezüst 4½%	—.—
Magyar keleti vasut	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	—.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	157.—
Osztrák papirjáradék	100.75
Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	120.50
Koronajáradék	100.—
1860-iki államsorsjegyek	150.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1560.—
Magyar hitelbankrészvény	704.50
Osztrák hitelbankrészvény	665.50
Osztrák-magyar államvasut	693.50
20 frankos arany (Napoleondor)	19.06
Német birodalmi márka	116.95
London	239.20
Páris	95.17
20 márkás arany	—.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Gyula. Arad. 1. Azt mi nem tudjuk előre megmondani, hogy fog-e nyerni a sorsjegyeken. Ha jó szerencséje van, nyerhet. 2 Dolgozatát nem közölhetjük, ilyenféle munkákkal bőven el vagyunk látva.

K. M. Világos. Az erdészeti akadémián.

L. F. Agris A kérdezett cimnek sehol sem találtuk nyomát.

M. R. Arad. Forduljon valamely földhitelintézethez.

Érdeklődő. Az ilyen ügyeket a szinigazgató maga intézi el.

NAPIREND.

November 16. Vasárnap. Róm. kath naptár: Ödön. — Protestáns naptár: Odön. — Görög-keleti naptár (november 3.): Acru. — A nap kél 6 óra 52 perckor, nyugszik 4 óra 5 perckor. — A hold kél 5 óra 5 perckor, nyugszik 7 óra 21 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig; kedden, csütörtökön és péntéken délután 1½—2½ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklye-muzeum helyisége mellett' lesterem.

Időjósás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

November 16. Krammer Teréz kir. udv. operaénekesnő hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Nemzeti szinház.

Vasárnap, 1902. évi november hó 16-án:

Bérletszünet. Bérletszünet.

Délután 3½ órakor, fél árakkal:

A csókon szerzett vőlegény.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Szigeti József. Zenéjét szerzette: Serly Lajos.

SZEMÉLYEK:

Csontai	Győre Alajos.	Előljáró	Juhász S.
Béla, öcscse	Ternyei L.	Irmag	Németh J.
Eszti, rokona	Follinuszné.	Irmag asszony	Daróczi Ilka.
Abrai Irén	Rózsa Lili.	Róza	Répásy G.
Baranyai	Gózon Béla.	Futaki	Sarkadi A.
Olga, neje	Szilassy J.	Ripacs	Polgár S.
Trauer	Füredi J.	Nefelejts	Pajor Agnes.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 47. sz. Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árakkal:

Dráma a tenger fenekén.

Látványos szinmü 5 felvonásban, 6 képben. Irta: Duque Ferdinánd. Forditotta: Huszár Imre.

SZEMÉLYEK:

Sir Reginald	Győre Alajos.	Szarténe	Ternyei L.
Ellen	Daróczi Ilka.	Pekovits Nika	Mariházi M.
Emilia	Szabó Irma.	Jeremiah	Pajor Agnes.
Friquet	Füredi J.	Parancsnok	Gózon Béla.
Alparancsnok	Németh J.	Hajóstiszt	Palotai Gy.
Norton James	Csiky László.	Feargus	Sarkadi A.
Lujza	Csigaházi E.	Jegyző	Takorai L.

Kezdete este 7 órakor.

Ertesités.

Van szerencsém a t. olvasóközönséget értesiteni, hogy

60000 kötetre szaporodott

kölcsönkönyvtáram

uj jegyzékei

megjelentek!

és f. hó 19-ikétől kezdve dijmentesen állanak minden érdeklődő rendelkezésére.

Magyarban egy második **pótjegyzék** jelent meg, mely **a jelen év minden ujdonságát** és egyéb pótlásait tartalmazza.

Nemet, francia és **angolban** teljesen **uj, egyesitett** s egy alfabétba osztott **jegyzékeket** nyomattam, a melyeket az összes maig, megjelent ujdonságokkal bővitettem s a keresettebb müvekett több példányban szereztem be.

Az **ifjusági iratok**, valamint a **francia** és **angol** irodalom kiválóbb termékeinek beszerzésére kiterjesztettem figyelmemet, ugy, hogy immár ezekben is meglepő nagy választék áll a t. olvasóközönség rendelkezésére.

A beszerzett könyvek ujak és tiszták.

Havi **kölcsöndij 1 korona 20 fillér**, vagy kötetenként fizetve **8 fillér**.

A tanuló ifjuságnak 1 hóra **1 kor.**, vagy kötetenként **6 fillér**.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legujabb és legérdekesebb müveket. Az el- és visszaküldés igen kényelmesen kezelhető ládikában történik.

Vidékre is készséggel küldöm **dijmentesen és bérmentve** az összes jegyzékeket,

Hogy kölcsönkönyvtáram mennyire modern szervezetü és minden tekintetben szinvonalon álló, misem bizonyitja jobban, mint az, hogy az ország számos nagyobb városában, u. m.: **Szeged, Kolozsvár, H. M. Vásárhely, Lugos**, stb. is már évek óta veszik azt igénybe, az illető bérlők legnagyobb megelégedésére. Egyetlen próbahónap is meg fog győzni bárkit kölcsönkönyvtáram nagy és szokatlan előnyeiről.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára 1582

Aradon, Ritzel Péter-utcza 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expressvonat.

— Angol regény. —

Forditotta: **Ritt Gyula.** [11]

(Folytatás.)

Tontaine mama, mint ahogy a kutatónő magát nevezte, egy szikár visszataszitó arcu öreg asszony volt. Átadták neki a csipke darabot és a gyöngydiszt és szigoruan utasitották, hogy a grófnőt alaposan kutassa ki és figyelje meg, hogy ezek nem tartoznak-e öltözékéhez. Tontaine mama csakhamar bemutatkozott.

— Haha! haha! No mi az csinos kis hercegnőm? Hogy jön egy ily finom hölgy Tontaien mama kezei közé? Hanem én nem okozok fájdalmat magának, kis galambom! Oh nem, én nem akarok magának kellemetlenséget okozni kedvesem. Csak legyen bizalommal hozzám.

Ekközben kérően nyujtotta ki csontos száraz kezét és lehajtotta fejét.

A grófnő vagy nem értette, vagy nem akarta érteni ezt a mozdulatot.

— Méltóságodnak csak van pénze? szólt a vén rémség félkövetelő, felkérő hangon.

— Azt akarja mondani, hogy megvesztegessem?

— Pfuj, micsoda csuf szó! Csak egy kis ajándék egy pár sárga, csengő pléh darab, husz, harminc, negyven frankocska . . . ez valóban jobb volna.

— Várjon, várjon! szól a grófnő egész testében remegve és gyorsan kivette Napoleons d' or-okkal tömött tárcáját.

— Haha, hohó! Egy, kettő, három, — mondta sóvárgó szemekkel a kutatónő — négy, igen négy, . . . öt . . . csörögtette kezében az aranyokat. Öt, csak folytassa, öt . . . remélem hallotta? Vagy behivjam ezeket és megmondjam? . . maga ellen fog vallani galambom. Mit, egy szegény öreg asszonyt, Tontaine mamát, a becsületes Tontaine anyókát akarja megvesztegetni. Tehát öt, csak gyorsan, öt . !

Reszkető kezekkel rázta ki tárcájának egész tartalmát a grófnő, a vén piócza kinyujtott kezébe.

— Igazán szerencsés nap! Egy szép, nem remélt adomány . . . Elég hitványul vagyok megfizetve, pedig én oly szegény vagyok és sok gyermekem van. Mielőtt e szavakat mormolta, a szoba egy sarkába botorkált és biztos helyen rejtette el kincsét. Aztán visszajött, megmutatta a csipke darabot és a grófnő kezeibe nyomta.

— Ismeri ezt méltóságos asszonyom? szólt és hirtelen fölemelte a grófnő ruhájának szegélyét, de halk vihogással nyomban kieresztette a kezéből. Ohó, ohó! ugyancsak óványan fizette meg galambom. Remélem, hogy fog rólam gondoskodni még nemde?

A grófnő ijedten hallgatta e szavakat. Mit vétett, hogy ennek a lelketlen asszonynak kezeibe szolgáltatták?!

És mi ez itt, kis hercegnőm? Mit látunk itt? Oh . . . rikácsolt kellemetlen hangon, amikor a gyöngydiszt is észrevette. Megismeri ugye, no persze. Hanem vigyázzon, el nem árulja magát. Pszt! Ne beszéljen és ha megnézte, adja vissza a darabokat.

A grófnő meglepő csodálkozással forgatta kezében az ismerősnek tetsző gyöngydiszt és csipkedarabot.

— Gyorsan adja vissza! kiáltott a kutatónő, a mint az ajtón halk kopogtatást hallott. Jönnek! Ne feledkezzen meg rólam! Én mitsem vettem észre, tudja! Akár megesküszöm arra. Ne feledje el Tontaine mamát . . .

Flocon ur a nyitott ajtóban állott és várta a kutatónő jelentését. Tontaine mama feléje fordult és a rendőrfőnök csalódottan hallgatta az eredménytelen jelentést. Tekintete hol a grófnőre, hol a kutatónőre siklott, mintha ő is kiakarna fürkészni valamit. Most, hogy a kutatás mi eredménynyel sem járt, heves kitörést várt a grófnő részéről. Azonban a legnagyobb csodálkozására a grófnő, bár még most is nagyon halvány volt és kezei remegtek, teljesen nyugodtan áll előtte, anélkül, hogy egy szót is szólott volna . . .

— Nos, — szólt a vizsgálóbiró a rendőrfőnökhöz, mikor ez közölte vele az eredményt, — mitcsináljunk vele?

— Hagyjuk szaladni. — felelt röviden a rendőrfőnök.

— Mit mond ön? — szólt némi káröröm mel a vizsgálóbiró. Az ön erős és megingathatlan gyanuja után?

— Gyanum erősebb, mint valaha. Kivánságom most az, hogy hagyjuk szaladni, természetesen felügyelet alatt.

— Ah! Tehát ön nyomon akarja kisérni lépteit?

— Ugy van, egy ügyes emberemmel. Es erre legalkalmasabb lesz Galipaud. O teljesen jártas az angol nyelvben, esetleg Angliába is követheti.

— Kiadatását is kérhetjük, — vetette közbe a biztos, ki még mindig az elfogatásra gondolt.

— Nos, beleegyezik vizsgálóbiró ur? Akkor kiadom parancsaimat, ön pedig közölheti a grófnővel, hogy akadály nélkül elhagyhatja a pályaudvart. Most alkalma nyilt a grófnőnek, hogy a francia rendőrökről táplált véleményét megváltoztassa. Az előbbi tulszigor és vasfegyelem, mi oly borzasztónak tünt fel, helyett engedett a legelőzékenyebb udvariasságnak. Számtalan hajlongás és bocsánatkérés között tudatták vele, hogy a kellemetlen és sajnálatos föltartóztatás végét érte. A grófnő nemcsak hogy engedélyt kapott a távozásra, hanem Flocon ur és a vizsgálóbiró a kocsiig kisérték ki: fölrakták bőröndjeit, melyeket csinosan és figyelmesen becsomagoltak és mélyen hajlongva bucsuztak el tőle. Csak a kis üvegcsét és a zsebkendőt nem adta vissza Flocon. Ezt pedig a grófnő figyelembe sem látszott venni. Epugy nem vette észre, hogy kocsiját szemmel tartható távolságban egy másik nyitott kocsi követi, mely egész a Madagaszkár szállóig követte.

A grófnő, a mint szobát bérelt, fölment az emeletre, Galipaud pedig a portás páholyból az irodába lépett, hol hosszu beszélgetést folytatott az üzletvezetővel.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé tart:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		**Erdély felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvoat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.08	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.58

NYILTTÉR.*

„Grand Prix" a párisi világkiállitáson 1900-ban.

Világhirü orosz karaván thea

Védjegy törvényileg védve.

K N C POPOFF

testvérek MOSZKVA.

cs. és kir. udvari szállitók.

Egyedüli raktár Aradon:

Vojtek és Weisz uraknál.

MA

vasárnap, nov. 16-án d. u. 4½ órakor

a „Fehér Kereszt" disztermében

KRAMMER

Teréz

m. kir. udv. opera-énekesnő,

HUMPHREYS R.

csellóművész Birminghamból,

WEINTRAUB L.

drezdai zongoratanár

HANGVERSENYT

rendeznek. 2093

Jegyek **6, 4** és **2 koronáért** előre válthatók **Ifj. Klein Mór** könyv- és papirkereskedésében és délután 4 órától kezdve a pénztárnál.

PHOTOPLASTIKAI

műlátványosság 2094

Szabadságtér 16. (Domány-palota)

Spanyolország

természeti látképei

(Látható: November 15—21.)

Nyitva reggel 10 órától este fél 10 óráig.

Szobel Adolf

angol és francia női szabó,

Arad, Szabadság-tér 17.

Ajánlja a mai kor legmagasabb igényeinek megfelelően berendezett

női ruha műtermét,

ahol a legujabb divat szerint e szakba vágó munkák állittatnak elő, minden előforduló idényre. Pontos és gyors kiszolgálás, jutányos ár. 1918

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESKÖZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége

SZABADSAG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok ugy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvétetnek.

Az átlásközvetités teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágositást csak **válaszbélyeg** küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

A füszer-áru szakmában jártas **magyar-német levelezőt.**

Vidéki iparvállalathoz az ország füszerkereskedői **és** ital-eladó-köreiben ismeretséggel biró, reprezentálásra képes, a magyar- és német nyelvben jártas **utazót,** fix fizetéssel és napidijjal.

Vidékre, a **divat-, rőfös- és rövidáru** szakmában teljes jártas segédet, **fióküzlet** vezetésére, **1000 korona óvadék mellett.**

Vidékre a **férfi-divat és vegyesáru** szakmában jártas, jó megjelenésü, kirakat-rendező segédet.

Vidéki **rőfös- és vegyes** áruüzletbe szakképzett fiatal segédet.

Vidéki **füszer-** és vegyes-áruüzlet részére ügyes segédet.

Vidéki **füszer-üzletbe a német** nyelvben jártas fiatal segédet.

Vidéki rőfösáru-üzlet részére ügyes segédet, **ki a román** nyelvet is birja.

Ajánlunk:

Irodavezetésre alkalmas, önálló **mérlegképes könyvelőt** és magyar német levelezőt, a ki megfelelő tőkével jövedelmező vállalathoz esetleg **társul** is lépne.

Fakereskedés részére e szakmában működött, szakképzett segédet.

A rövidáru szakban több évi gyakorlattal biró, intl. ügyes szakképzett, jó megjelenésü segédet.

A füszer- és csemege áruszakban teljes jártassággal biró intl. ügyes fiatalembert.

Volt aradi idősebb **kereskedőt,** irásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbizásokra.

A **vas- és füszeráru** szakmában jártas, vidéki üzletekben működött, németül és románul tudó fiatal segédeket.

A vegyesáru szakban minden igényeknek **megfelelő** segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, titkár. **Keppich Zsigmond,** igazgató.

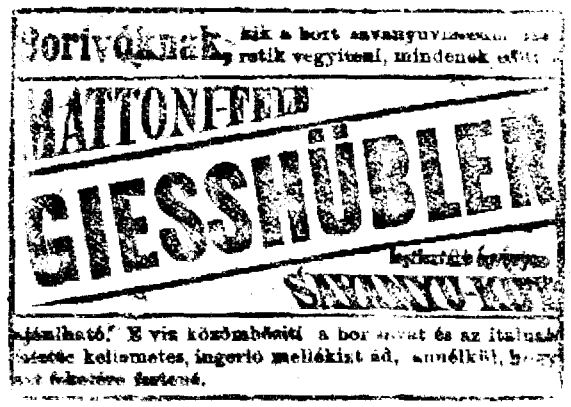

2039

Pénzintézetek, adóhivatalok és községek **figyelmébe.**

Kamat-Táblázat.

Magában foglalja:

3½, 4, 4½, 5, 5½, 6, 6½, 7, 7½, 8%

kamatokat 1—100 koronáig minden korona, 200—1000 koronáig minden 100 korona, 2000—10000 koronáig minden 1000 korona után, 1—29 napig minden napra és 1—12 hóig minden hónapra tizedrész fillérnyi pontossággal kiszámitva.

Szerkesztette és kiadja: NAGY GYULA, m. kir. adóhivatali dijnok Szegeden.

Minden százalék külön füzetben.

A 10 füzet ára 10 korona helyett csak 2 korona 50 fillér.

Megrendelhető: 2046

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében

Aradon, a Templom- és Kazinczy-utczák sarkán.

Védjegy

Vesebajoknál, a hólyag bántalmainál és köszvénynél, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál,

a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Vasmentes. Kellemes izü.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz és diaetetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási** tüneményekben vagy **húgysavas vesehomok** és **vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

• *A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.*

582

Köszönetnyilvánitás.

Alólirott kedves kötelességemnek tartom ezuton is hálás köszönetemnek kifejezést adni tekintetes **dr. Polónyi Jenő** aradi orvos urnak azon gondos, fáradtságot nem kimélő gyógykezelésért, melyben nagymérvü tifuszban szenvedő nőm és gyermekeimet oly hosszu időn át részesiteni kegyes volt; Isten áldása kisérje őt további nemes müködésében.

Herczog Lipót

2106 aradi lakos.

A közeledő fütési idény alkalmából ajánlunk

első rendü szagtalan

Fütő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

Légszesz-pirszenet

(koksz).

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

5 és 10 mm. egyszeri vételnél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bükk-faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállitása végett félnap időt kérünk

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon. 1693

Telefon szám 139.

Látványosságot képez

az Asztalos Sándor-utca 7. sz. a. megnyilt

elit kávéház, uri mulató és czukrászda,

melynek összes termeiben **MA,** vasárnap **délután és este nagy**

HANGVERSENYT

rendez **Albert Péter** hirneves külföldön járt zenekara. A kávéházban diszes fülkék, kitünő cukrászda, buffet áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Por- és füstmentes levegő!

Kiváló tisztelettel:

2000 **Lőwy Ignácz.**

Fatelep
Kossuth-utcza sarkán
(Ó-temető előtt)

69. Telefon 69.

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesiteni, hogy fatelepemen

butor, asztalos, bognár, szerszám és tüzifát, u. m.:

dió, szil, tölgy, körte, cseresznye, kőris jávor, nyár, hárs, bükk, platán, gyertyán, vörösfenyő, palló és deszkákban

bognárfákat

köris, tölgy, szil, bükk, talp és küllő bükk és nyirfarudak, bükkhasitvány, faragott és faragatlan fűcsfákat,

szerszámfákat,

gatona, sütő és péklapát, favilla, kapa, kaszanyél, talicska, seprű, kosár, kocsioldal kas, ökör járom és létra.

Hasitott tiszta tölgy szőllőkaró,

donga védabroncsot

állandóan nagy választékban raktáron tartok. Jutányos ár, pontos kiszolgálásról a t. közönséget biztositva

Tisztelettel

Aufricht Miksa,

fakereskedő.

Szerszám és tüzifa telep Kossuth utcza sarkán (ótemető előtt.) 2104

Keresek

Körös szálloda és vendéglőm

részére egy ügyes, szakképzett

vendéglőst

azonnali belépésre.

Bővebbet **Krausz Ödönnél, Jószáshelyen.** 2088

Az Andrássy-tér 9. számu

házamban

egy nagy

bolti helyiség,

az avval összefüggő udvari és emeleti helyiségekkel, melyek raktár, mühely, vagy lakásnak használhatók,

azonnal kiadók.

Bővebb felvilágositással levélbeli felszólitásra szolgálok: **Dr. Szilágyi Ede**, Budapest, IV. Váczi-utcza 36. 2070

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utcza 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szivbántalmaknál, **rheuma**, köszvény, szivelzsirosodás, **vérszegénység**, szivbillentyü, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.

Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1309

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogositott intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk

jelzálogkölcsönöket

30½, 38, 40½ és 50 évi visszafizetésre **(amortisátióra)** féléves részletekben, melyekben **ugy a kamat, mint a tőke törlesztése beleoglaltatik.**

A kölcsönök készpénzben a zálogleveleik teljes névértékben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetitését eszközli megbizottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemü felvilágositással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kivánatra előlegezem, dijjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

ingatlan és földhitel kölcsönintézet 1496

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

A legjobb arcszépitőszer a SERAIL-ARCZKENŐCS,

Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan } **kitünő toilett szappanok**
Epe-szappan } **a kenőcs használatához.**
Serail-creme. Nappali használatra.

Serail-pouder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és créme. Egy doboz ára **1** korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

A volt szintársulat tagja, a kiváló szépségü Menszáros Margit a következőleg nyilatkozott a Serail-készitményekről:

Igen tisztelt gyógyszerész ur!

Használva az ön által készitett **Serail pipere-különlegességeket,** teljes meggyőződéssel nyilatkoztatom ki, hogy azok bőrápoló és bőrfinomitó hatásukat illetőleg, a legkényesebb igényeknek is megfelelnek, és a hasonló készitmények közül méltán foglalják el az **első** helyet.

Fogadja legnagyobb elismerésem s megelégedésem mellett, szivélyes üdvözletem.

Arad, 1902. márcz. 29.

Menszáros Margit.

Csalhatatlan szer nátha ellen. 653

Bármilyen náthát **1 nap alatt** meggyógyit. Hatása biztos és meglepő. Használata kellemes.

Kapható egyedül csak a Rozsnyay gyógytárban.

Pilulae solventes Rozsnyay

hashajtó labdacsok.

Biztos hatásu, csikarást nem okozó labdacsok. — **Egy doboz ára 80 fillér.**

Kapható a készitőnél: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadság-tér,** valamint minden más gyógyszertárban.

Brassay Testvérek

Arad.

Ajánlják divatos

rövid füzőiket,

ugyszintén

mérték utáni megrendelések

6 óra alatt készülnek. 1910

Kérjük a becses hölgyközönséget látogatásával megtisztelni.

Gurahonczi

portlandczement

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és épitész-egylet által megszabott normáliákat 60—70 százalékkal felülmulja, rendkivül finom őrlésben, **kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható**

Krisán János Arad, nagyváradi-ut 12. és

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak

szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a czementet kivánatra házhoz szállitja. 1619

4130—1902. tlkvi szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A mária-radnai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Gattreich Márkusz szorossági lakos végrehajtatónak, özv. Zsekereán sz. Csorcse Auticza tótváradi lakos végrehajtást szenvedő elleni 160 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a m.-radnai kir. járásbiróság területén lévő, a tótváradi 184. sz. tjkvben A. I. 1. rsz. (896—897.) hrzi sz. a. felvett egész beltelkes házra 320 korona s az ugyanezen tjkvben A. I. 2—7. rsz. 657., 732, 739., 909., 1198. és 1336. hrzi sz. a. foglalt ingatlanokból özv. Zsekereán Petruné sz. Csorcse Auticza jutalékára az árverést 446 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi deczember hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor** Tótvárad községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32 koronát, illetve 44 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 8333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

M.-Radna, 1902. évi szeptember hó 10-én.

A kir. jbiróság telekkönyvi hatósága.

Polgár,
kir. albiró.

2101

Jersan-Cacao

könnyen emészthető, jó izü, vastartalmu eledel, és erősitő szer, amely vért képez és az idegeket erősiti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár Arad vármegye részére **VOJTEK és WEISZ** drogueria nagykereskedésében Aradon. 1985

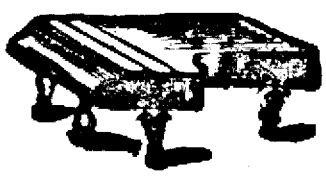

Neumann Antal

zongora-készitő és hangoló

Arad, Batthyány-utcza 10. sz.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy

zongorakészitő és hangoló iparomat

ismét sajátkezüleg a legnagyobb figyelemmel vezetem.

Legfőbb czélom oda irányul, hogy a t. közönség becses megelégedését kiérdemeljem.

Zongora-hangolások, javitások, hurozások, bőrözések a legfinomabb szarvasbőrből gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri 1917.

kiváló tisztelettel

NEUMANN ANTAL

zongorakészitő és hangoló ARADON, Batthyány-utcza 10. szám.

Telefonmegbizásoknál kérem Révész Nándor könyvkereskedését (Telefon szám 265) felhivni, a honnan a vett megbizást velem azonnal közlik.

Kérem a czégre figyelni.

Ugyanott egy jó karban levő használt zongora jutányos árért eladó.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállitásu és most már az egész müvelt világban elterjedt keszitmény **nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszivódó vegykészitmény. Teljesen ártalmatlan** és azért bármily hosszu ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet **szeplőt májfoltot, bőratkát** (mitesser) **és minden arcztisztátlanságot.** Massazshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készitmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisitványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1736

Margit szappan 70 fillér. Margit pender 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenez, Boros-Sebesen: Zangeri Gyula, Berszován: Szokoly Sándor, Cs.-Apáczán: Honomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermőn: Berkes Ármin, Eleken: ifj. Pekker István, Földeákon: Boros Károly, Glogováczon: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Maszrnyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunágotán: Fejes Lajos, Kurtiesen: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzéros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Tarnajgó Géza urak gyógyszertárában.

Idegbetegeknek fontos!

Hüdés elleni zsir. (Ideg essenczia.)

Legujabb gyógymód.

A hüdés elleni viz (vagy ideg essenczia), egy olyan folyadék, amely **naponkénti egyszeri fejmosásképen** jön alkalmazásba; ez által **megfelelő anyagok juttatnak közvetlenül a bőrön keresztül az idegrendszerbe, melyek azt, valamint az egész testet erősitik, uj életre keltik** és igy meglepő eredmények éretnek el. Már sok idegbeteg szabadult meg ily módon bajától, amit igazolni is tudunk. **A meghülés ki van zárva, sőt ez inkább megvéd a hülestől.**

A hüdés elleni viz minden esetben használható, ahol akár az idegrendszer **megnyugtatásáról, avagy ennek müködésbe hozatáról van szó.** Ennek különösen az a rendeltetése, hogy megvédjen az **agyhülestől, agylágyulástól és az agyba való vértódulástól.**

Hamár a szerencsétlenség bekövetkezett, ugy ezen **hüdés elleni viz** (ideg essenczia) kiválóan alkalmas ennek elmulasztására és a szerencsétlenség által beállott bénulás, ideggyöngeség stb. gyógyitására mert általa **egy eddig még nem ismert gyógymód lépett életbe.**

Ezen **uj, egyszerü és olcsó**, amellett ártatlan, **hatékony** gyódmódra felhivom mindenkinek a figyelmét, kik **gutaütéstől** félnek, avagy **idegesek, fejfájásak, hátfájásban** vagy **migraineban** szenvednek, **fej-vértolulásai** szoktak lenni, homlok alatti nyomást éreznek, kik könnyen felizgatódnak, levertség, oktalanul aggodalmaskodás, **fülzugás, álmatlanság, szédülés, görcsök,** a végtagok merevsége, **gyenge emlékező tehetség**, kinek szeme káprázik, avagy szeme előtt sötétséget lát, kéz és láb elhalásánál, reszketegség, csuklás, **dadogás, nyelv- és nyeldeklő érzéketlenség,** gyöngeség, étvágytalanság, ájulás, **reuma,** szivdobogásban stb. stb. szenvednek, azoknak ajánlatos a hires **hüdés elleni vizet** (ideg essenczia) használni.

1 üveg circa **4 hétig elég**, melynek ára **portóval és csomagolással együtt 9 korona, és a valódi csak tőlem szerezhető be.** 2062

August Hemme,

Hannover, Ludwigstr. 24.

Magy. kir. államv. üzletv. Debreczen.

26760—902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége 1903. évben, esetleg további két év alatt szükségessé válandó pályafentartási fák szállitására pályázatot hirdet. A jövő évben az alábbiakra lesz szüksége:

117 köbméter jegenye fenyő deszka.

3 köbméter tölgyfafenyő deszka,

68 köbméter szélmetszetlen fenyő deszka,

10 köbméter vágott vagy fürészelt erdei fenyőfa,

279 köbméter vágott vagy fürészelt jegenye fenyőfa,

383 köbméter vágott vagy fürészelt tölgyfa,

122 köbméter jegenye fenyő palló,

14 köbméter lucz fenyő palló,

101 köbméter tölgyfa palló,

67 köbméter tölgyfa szálfa,

27 köbméter fenyő szálfa,

34000 fméter fenyőfa lécz,

2800 darab kerités oszlop tölgyfából.

A pályázati feltételek alapján készitendő és 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlatok **f. év november 29-ik napjának déli 12 óráig** nyujtandók be a debreczeni üzletvezetőség I. osztályánál, az 5% bánatpénz egy nappal előbb teendő le az üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál.

A részletes pályázati feltételek és méretjegyzékek mindegyik üzletvezetőségnél és kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, alulirott üzletvezetőségtől dijtalanul megszerezhetők.

A 122291/96. számu általános és 148389/901. számu különleges szállitási feltételek, melyeknek határozmányai e szállitásnál érvényesek a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál (Budapest Andrássy-ut 73/75. sz. alatt) megszerezhetők, előbinek ára 50 fillér, utobbié 30 fillér. Postán való szállitás esetére 20 filléres postai értékjegy is melléklendő.

Elkésve beadott, vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Debreczen, 1902. október 24.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomat nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

156638—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben esetleg az 1904. és 1905. évben szükséges különféle lámpabelek szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb **1902. évi deczember hó 10-én déli 12 óráig a** magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1902. évi deczember hó 9-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános szállitási és a lámpabelekre vonatkozó 40322—92. sz. különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhivásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető.

Ezen ajánlati felhivás az ajánlati mintával együtt az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságára postán megküldetik.

Budapest, 1902. évi november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem díjaztatik.)

Legjobb kőszén a

VULKÁNI,

mely magas fütőképességénél fogva, valamint tiszta kezelés tekintetébe a sokkal drágább porosz szenet pótolja.

3 korona 40 fillér per 100 kiló, házhoz szállitva

egyedül nálam

kicsinyben kimérve kapható. Ezen kitünő magyar kőszénre rendeléseket kocsirakományokra is olcsó árban elvállalok, ugyszintén

petrozsényi kőszén, valamint koksz és faszénben

állandó raktáromat a p. t. közönségnek ajánlom.

BILDHAUER R.

Szabadság-tér. 1844

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő izüek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR" GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyitott!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás özv., Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszertárakban és Vojtek és Weisz drogoistáknál

Gyorokon: Masznyik Dániel gyógyszertárában.
Nagy.-Pécskán: Mike József gyógyszertárában.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszertárában.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszertárában.
Szikszón: Füredy Ede gyógyszertárában. 1884

Kukoricza morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerü és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

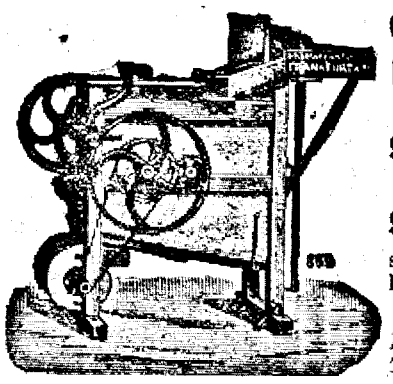

Gabona-rosták,

Konkolyozók (trieurök);

kézi kezelésre való.

Széna- és szalmasajtók

fekvően vagy kocsira szerelve,

Szecskavágók,

szabadalmazott kenőgyürüs görgő csapágyakkal, igen könnyü járással, körülbelül 40 százalék erőmegtakaritás mellett.

Répa- és burgonyavágók, Darálók, Takarmány-fülleszlők.

Szállitható takarék-főző-üstök takarmány stb. részére

zománczozott vagy zománcz nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetü vagy szállitható, marha-takarmány és burgonya főzésére és fülleszlésére, számos mező- és házigazdasági czélokra etc. továbbá

Cséplőgépek, járgányok, acélekék, hengerek, boronák.

„AGRICOLA"

sor-vetőgépek (tolókerék szerkezettel) mindennemü vetemény számára, váltókerekek nélkül dombon avagy sikon alkalmazható.

Önmüködő, szabadalmazott

permetező készülékek, a tormánes és szegecs kiirtására és a gyümölcsfát megkárositó rovarok pusztitására, és a peronospora kiirtására **legujabb szerkezetben** készitenek és szállitanak

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntődék és vashámormüvek

Alap. 1872. **BÉCS. II/1 Taborstrasse 71.** 850 munkás.

Kitüntetve több mint 450 arany ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállitásokon. — Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselők és viszont elárusitók kerestetnek. 1699

---

3 nap alatt meggyógyul

a **hugyesőfolyás** — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közkórházban s a párisi Hopital-Mydiben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyitására is feltétlenül biztos. Étrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasitással 10 frt, utánvéttel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1653

Budapest, VIII. József-körut 53.

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utcza 7. sz.

Felülmul minden eddig létezőt a

Sultán Rum,

mely a theának rendkivül kellemes és zamatos izt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő izével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitünő hatásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok ellen a

kellemes izü, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 652

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

Zálogczédulákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszertárgyakat **készpénz fizetés** mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!
Arad legnagyobb 1746
óra és ékszer-raktára.
TELEFON 438.

Villanyos házi csengő
bevezetést,
Villanyos házi csengő
javitást,
Villanyos csengő
évi jókarban tartást,
Házi telephon
szerelést szakszerüen és jutányosan készit 1782
Kalmár József
villanymüszerész, kerékpár és varrogép raktár és javitó műhelye
ARAD, Salacz-utcza 2.

Vámmentes szállitás!

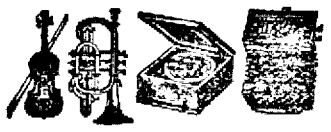

Carl Gottlob Schuster jun.
nagy hangszergyára
Markneukirchen, 519.
(Szászország.) 1717
Alapittatott 1824. évben.
Hangszer katalogus ingyen.
Cserét engedélyez.
Számos elismerő okirat Ausztria-Magyarország minden részéből.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy **folyó évi február hó 1-étől a Templom-utcza 3. sz. alatti czipész-üzletemet** feloszlattam, de iparomat továbbra is lakásomon
Heim Domokos-utcza 2 sz. alatt,
a Tökölj-féle Elsbalmi-féle gőzfürdő mellett folytatom.

Főtörekvésem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesitsem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok kiváló tisztelettel 11

Pakszián Sándorné,
czipész, Heim Domokos-utcza 2. sz.

Levelek pontosan czimezni!

Szállitható
izzó harisnyák
(Auerhálók nem szabadalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égőre alkalmazhatók.
25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt, 100 darab 20 frt
bérmentesen házhoz szállittva, jótállás mellett, utánvétellel, 2071
Glühstrumph-Fabrik „BRILLANT"
Berlin, Linkstrasse 27g.
Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Árverési hirdetés.

A baraczkai állami szőlőtelep gazdasága felesleges terménykészletének eladására árverést nyitok.

Az árverés **folyó évi november hó 27-én d. e. 9 órakor** magán a baraczkai telepen (vasuti állomás Paulis) **tartatik meg.**

Az árverés tárgyát mintegy 2800 kgr. I. osztályu köles, 140 kgr. köles rostaalj, 132 Mm. köles szalma, 125 Mm. tavalyi luczerna széna, 115 Mm. idei gyepszéna és 2000 kéve tengeri szár képezi s annak vételére 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is tehetők.

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek igazgatósága Aradon.
2079

Egy álom mint életmentő.

Igaz történet az életből. — Elbeszéli: **Ifj. Schultz János N.-Komlóson.** (Utánnyomás tilos.)

„Hát nem hiszed, hogy egy álom az ember életét is meg tudja menteni?"

Ezt kérdezte tőlem Károly barátom, mikor tavaly karácsonykor meglátogattam és midőn kételkedve ráztam fejemet, igy folytatta: „Hát figyelj!" Ép ma egy éve voltam Józsefnél, kit te ismersz és ki most kántor is, az mondta el nekem, hogyan menté meg életét egy álom. Egész családja beteg volt s ő maga is **influenzában** és **keresztfájásban** szenvedett, már vért is hányt, anyósának **gyomorgörcse, eldalszurása** volt, gyermekei **torokbetegségekben, vörhenyben** feküdtek és **sápkórosak** voltak; maga a kántor oly beteg volt, hogy már meg is gyónt és mikor este elaludt, senki sem remélte, hogy még valaha felébred, — de mégis felébredt másnap reggel és ódaszólt feleségének:

„Mari én azt álmodtam, hogy **kalendáriumot** vettem és meggyógyultam!"

József felesége álomhivő volt és mindjárt vett is kalendáriumot. — Alig hogy lapozgatni kezdett, feltünt neki egy elbeszélés „Az életmentő", melyben az összes betegségek gyógyitása a hires **Feller-féle Elsa-Fluid** szerrel volt megirva.

Mari már ezelőtt is mindenféle fluidot rendelt, ezek azonban mitsem használtak, csak most tudta meg, hogy csak a **Feller-féle Elsa-Fluid** segit, **mely csak akkor** valódi, ha direkt **Feller V. Jenő** gyógyszerésztől **Stubiczán, Templom-utcza 91. szám (Zágrábmegye)** van megrendelve.

Azt mondta: „Nekem semmi sem használ már, hagyjatok békében meghalni."

Erre azonnal sürgönyileg rendelt 12 üveg **Feller-féle Elsa-Fluidot** 5 koronáért, kevesebbet ugyanis nem lehet kapni. Már másnap meg is érkezett az Elsa-Fluid és még a postaköltséget is megfizette Feller ur.

A beteg azonban semmit sem akart bevenni, a tisztelendő urhoz és Marihoz, kik esdve kérték próbálná **meg csak a valódi Feller-féle Elsa-Fluidot,** azt mondta:

„Nekem semmi sem használ már, hagyjatok békében meghalni!" De mikor aztán szegény felesége sirva rimánkodott, hogy hát gondoljon gyermekeire, akkor aztán engedett. Napota 20 cseppet adtak neki czukron belsőleg és egész testét is bedörzsölték neki többször Elsa-Fluiddal, mire rögtön jobban érezte magát. Tüstént rendelt még 48 üveg **Elsa-Fluidot** 16 koronáért és 4 koronáért 6 doboz **Elsa-pilulát** (miről szintén azt olvasta, hogy legjobban hatnak gyomorbetegségeknél) és 3 hét multván ugy ő maga, mint gyermekei és anyósa, kik mind **Feller-féle Elsa-Fluidot** használtak, teljesen felgyógyultak.

„Lám" — szólt nekem Károly barátom — igy mentette meg egy álom egy egész család életét. — Mikor a faluban hire ment a **Feller-féle Elsa-Fluid** csodás gyógyerejének, a betegek mind rendeltek ezen kitünő háziszerből és mindnyájan meggyőződtek, hogy a **valódi Feller-féle Elsa-Fluid** teljesen és gyorsan gyógyit **rheumát, dagadt lábakat, vesebajt,** daganatokat, nyilalást, lázt, köszvényt, láb és kézbénulást, **szivdobogást,** légzési zavarokat, fülzugást, **fogfájást, a száj rossz szagát,** különösen **szemgyöngeséget** és idegbajt, gége- és torokbetegségeket, skrofulózist, **sebeket,** megfagyott testrészeket, orbáncot, pörsenéseket, szemölcsöt. Az emberek a **Feller-féle Elsa-Fluidot** a gyermekeknek adták sárgaság, láz, bárányhimlő, **rekedtség, köhögés,** giliszták ellen, bekenték **Feller-féle Elsa-Fluid**-dal, ha gyermekeiknek **kiütéseik voltak** testükön vagy arczukon, sőt ha ótvaros volt a fejük és mindig használt a Feller-féle Elsa-Fluid.

Nekem nagy örömet okozott barátom azáltal, hogy ezt elmesélte, mert magam is már évek óta **gyöngeségben** és éjjeli izzadásban szenvedtem, azonkivül étvágytalanság, dugulás és **savanyu felbőfögés,** veseégés és fejszédülés kinozott, mi miatt izgatott és ideges voltam annyira, hogy aludni sem tudtam.

Én is rendeltem hát Feller gyógyszerésztől 2 tuczat **Elsa-Fluidot** 8 korona 60 fillérért és 6 doboz hashajtó Elsa-pilulát 4 koronáért s mindenki tiszta lelkiismerettel mondhatja, hogy a Feller-féle **Elsa-Fluid** a legjobb szer. A ki beteg, tegyen mindenek előtt kisérletet és rendeljen **FELLER V. JENŐ** gyógyszerésztől **STUBICZA, Templom-utcza 91.** szám **(Zágrabmegye)** Mindenki hálás lesz tanácsomért.

A valódi Feller-féle Elsa-Fluid

(Feller jóillatu növényessenczia-Fluidja az „ELSA"-védjegygyel).

Minden üvegen és használati utasitásán olyan védjegynek kell lenni, mint mellékelt rajzon látható „ELSA" névvel és „FELLER" aláirással. — **Az egészségügyi hatóság által meg van vizsgálva és jóváhagyva.** — A **berlini, római, londoni, párisi** és **nizzai** kiállitásokon a **Feller-féle Elsa-Fluidot** aranyéremmel tüntették ki.

Ára utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után:

Használati utasitással, postaköltséggel és ládával együtt. 12 üvegnél kevesebb nem küldhető.							
12 üveg	vagy	6 duplaüveg	...	5 kor.	—	fill.
24 „	„	12 „	...	8 „	60	„
36 „	„	18 „	...	12 „	40	„
48 „	„	24 „	...	16 „	—	„
60 „	„	30 „	...	20 „	—	„

Az Elsa-Fluidhoz ajánlatos, mint legjobb hashajtó szer az összes gyomorbajok ellen a FELLER-féle Elsa-Rebarbara-Pilulák. 1 tekercs (6 doboz) 4 kor.

INGYEN kapnak a rendelők minden **ismételten** rendelt tuczat Elsa-Fluidhoz **1 üveget.** — Óvakodjunk az utánzatoktól!

Számos ismerősöm és jóbarátaim dicsérik az Ön kitünő gyógyszerét, legelőször én magam tapasztaltam nagy hatását, én ugyanis derékfájásban és erős szurásokban szenvedtem és ezek csupán 3-szori bedörzsölés után megszüntek.
Irja 1901. XII/4. Szentes.
Kisa Lajos.

Ki **valódi Feller**-féle **Elsa-Fluidot** és **valódi Feller**-féle **Elsa-pilulákat** akar, rendeljen levélileg és czimezze pontosan az egyeduli készitőnek:
FELLER V. JENŐ
gyógyszerész, 2045
Ő cs. és k. fensége Bourbon Fülöp herczeg udvari szállitója,

Egy asszony, kit félholtan kellett már haza-vinni, az ön csodahatásu **Elsa-Fluidjától** teljesen meggyógyult. Elsa-Fluid a legjobb szer minden betegség ellen. Ezt irja 1902. márcz. 8.
Farkas Béla,
Német-Palánka
(Bács-Bodrog megye.)

Stubicza, Templom-utcza 91. szám. (Zágrábmegye).

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszertára, Király-utcza 12. sz., **Dr. Egger** „Nádor" gyógyszertára, Váczi-körut 17. és **Zoltán Béla** gyógyszertára, Szabadság-tér.
Kapható Aradon: Gutori Földes Kelemen és **Tábor Gyula** gyógyszertárakban.

A pozsonyi kiállitáson
arany éremmel
kitüntetett
„Weisenbacher"-féle
COGNACOT
ajánljuk a nagyérdemü közönség szives figyelmébe, mint valódi és tiszta
borpárlatot,
s kérjük össze nem téveszteni ama sok, csak hideg, keverés uton készült árukkal.
Hankus és Cservenyák
tulajdonosok,
Salgó-Tarjánban.
Főraktár Arad és vidékén: **Karátsonyi Antal** urnál, ugyszintén kapható: **Daimel Lajos** urnál. 1664

Férfiak ingyen kapnak

olyan uj találmányu orvosságot, mely az elveszitett erőt ujra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elveszitett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a háziorvossággal a baj otthon gyógyitható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyithatják magukat. Ez a gyógyszer közvetetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménynyel gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staet Medical Istitutnak az alant jelzett czimre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyithatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet igy kell czimezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesitendők. 1570

Felvilágositásokat teljesen ingyen ad a **kiadóhivatal:** József főherczeg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvétetnek a **kiadóhivatalban:** József főherczeg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, **vastagabb betűkkel 8** fillér. — Cselédet keresö vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárusitó helyein.

Apró hirdetésekre szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Rényész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utcza sarok.

Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utcza.

Kerpel Izsó
könyvkereskedésében, Andrássy-tér.

Kubina Béláné
papirkereskedésében, Hunyadi-utcza.

Keppich Zsigmond
papirkereskedésében, Andrássy-tér.

Özv. Hammerschlag L.-né
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Lészay Sándor
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér

Kis tőzsdében
Templom-utcza.

Kohn László
Waggongyárban.

Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utcza.

Bauer Gyula
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Ismeretség hiányában

ezuton megismerkedni óhajt egy biztos jövőjü fiatal ember egy olyan leánynyal vagy fiatal özvegygyel, kinek 4—5000 frt hozománya van. Fényképpel ellátott levelek f. hó 20-ig e lap kiadóhivatalába kéretnek „biztos jövő" alatt. 2064

Mérlegképes könyvvezető

a délutáni órákra alkalmazást keres, esetleg más irodai munkák elvégzésére is vállalkozik. Czim a kiadóhivatalban. 2072

---

4 pár czipő csak 2 frt 50 kr.

nevetséges árért kaphat óriási mennyiségben történt bevásárlás folytán. 1 pár uri és 1 pár női barna fűzős czipő legujabb divatu, szegezett talpakkal; továbbá 1 pár uri- és 1 pár női divatczipő zsinórzattal, elegáns és könnyü.

Mind a 4 pár csak 2 forint 50 kr.

Megrendeléseknél elég a czipő hosszuságát megadni, utánvéttel küldi

Braymann czipő export üzlete

Krakau, Postfach 77. 2051

Meg nem felelő kicseréltetik.

Valódi kölni vizem

a föld minden részén ismeretes az aluli törvényesen bejegyzett védjegy alatt:

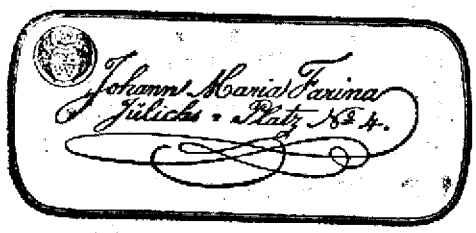

Köln, Johann Maria Farina Jülichsplatz No. 4.

Udvari szállitója ő felsége I. Ferencz Józsefnek, Ausztria császárjának és Magyarország királyának, továbbá több császári és királyi udvaroknak. 1805

Ebéd és vacsorát

esetleg teljes ellátást kaphat 1—2 fiatal ember intelligens családnál. Czim a kiadóhivatalban. 2068

Elveszett

egy kis fiatal fehér-fekete foltos (foxterriere) kutya, amelynek láncz volt a nyakán és „Lili" névre hallgat. A becsületes megtaláló Battyányi-utcza 19. szám alatt illő jutalomban részesül. 5046

Egy nagy helyiség

asztalos műhelynek vagy raktárnak minden órában kiadó Rákóczi-utcza 27. szám alatt. 2105

Ajánlkozik

fiatal pénztárnoknő, ki az irodai teendőkben is jártas. Czim a kiadóhivatalban. 2091

„Hiteltudósító"

keresk. értesitő iroda

Aradon, Deák Ferencz-utcza, Földes-palota.

Tulajdonos: **HEHS VILMOS.**

Feltétlenül **megbizható** értesitéseket ad: kereskedőkről, iparosokról stb. stb.

Prospectus rendelkezésre.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet ugy a n. b. közönséget értesiteni, hogy Aradon, a haltéren az **„Arany potyka"** helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi árfolyam szerint mindenkor nálam kaphatók. Póstai megrendelések a legpontosabban **utánvét** mellett eszközöltetnek.

Becses pártfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,
302 haláruda tulajdonos.

Harczi kanári madarak,

nemes, élénk, mély- és csengettyühanguak, fütyülők és turbékolók, nappal és fény mellett énekelők darabja 6, 8, 10, 12, 15 korona. Füzetes leirás a nevelésről és ápolásról 25 fillér, megrendelésnél ingyen. Szétküldés utánvét mellett. Az életbenmaradásért a megérkezésig jótállás vállaltatik. **Förster L. madárkivi. eli üzlet, Chemnitz Sa.** 2074

Kerestetik

egy ügyes pénztárnoknő, ki az irodai teendőkben némi jártassággal bir. — Czim a kiadóhivatalban. 2030

Kiadó

csinosan butorozott udvari szoba november 15-től. Bővebbet Zoltán-utcza 2-ik sz. 2081

Telefon 436.

Ajánlják dusan felszerelt raktárukat

öntött-vas kályhákban és tüzhelyekben

Pöhm és Gedeon

vaskereskedése 76

Arad, Eötvös-utcza és Szabadság-tér sarkán.

Czimek

bármely ország- és szakmából, ajánlatok szétküldése és üzleti összeköttetések létesitése czéljából (postadij jótállásával) **Rosenzweig József és fiai Nemzetközi Czimirodájában** Budapest, V., Nádor-utcza 13. sz. 1670

Prospektus bérmentve.

Öregeknek és ifjaknak

hasznos utbaigazitásul szolgál a most ujból megjelent és számos kiadást ért Dr. Müller (Med. Rath.) által irott

Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer

czimü könyve, amely jó tanácsokat ad ezen bajok ismertetésére és gyógykezelésére. 1075

Egy korona 20 fillér bélyegekben történt előzetes beküldése esetén bérmentve küldi **Curt Röber Braunschweig.**

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon**

kárpitos és diszitő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüssel és Párisban elsőrendü műtermekben dolgoztam, ugy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megfeleljek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok olcsón **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorcsomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok ujra áthuzását gyorsan és olcsón eszközlök.

Egy jó házból való fiut tanulóul felveszek.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszitő 1818

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M.** 1999

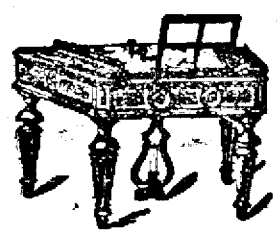

Pártoljuk a hazai ipart!

Szép és jó munkáért Páris, London, Stockholm és Budapesten kitüntetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. **műhangszer-ipar telepe**

Budapest. VIII., József-körut 20. sz.

A székes-főváros valamint több zenekar és tűzoltótestület szállitója.

Saját készitményü hangszerek, u. m.:

	frttól	frtig		frttól	frtig
Iskola-hegedük	5	15	Trombiták	4	70
Kijátszott régi hegedük	20	1000	Harmonikák	3	80
Fuvolák	3	80	Arisztonok	14	35

Intóna 6 kótalappal 12, valamint mindennemü **pengető,** vonó és fuvó-hangszerekben.

Czimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.

Bárminemü hangszerek javitása.

Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1704

Egy jó forgalmu rőfös, rövid- női és férfidivat-áru üzlet

egy nagyobb mezővárosban

élénk helyen, más vállalat miatt, kedvező feltételek mellett

átadó.

Czim a kiadóhivatalban. 2078

Kész

butor eladás!

Ajánlom a n. é. közönségnek **szolid kivitelü**

kész-butoraimat

és olyanokra megbizást készséggel elfogadok. 1999

Varga József

asztalos-mester

Arad, Kápolna-utcza 6. sz.

Feltünő ujdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi franczia 2082

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe
ARADON,
Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállitó

Dusan felszerelt raktár az elösmert legjobb minőségü készárukban.

1502

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készittetnek.

Szabott árak. Alapittatott 1845. Telefon szám 457. Szabott árak.

Figyelmeztetés
a fénykép-jogra nézve!

Mivel folyó hó 10-ikétől kezdve pénztáraimnál a Paragon rendszerü Blokkokat vezetem be, tisztelettel felhivom **a fénykép-bon tulajdonosokat,** sziveskedjenek **még a hét folyamán** fényképeiket nagyitásra elhozni, illetve beküldeni.

Kiváló nagyrabecsüléssel

PORTER VILMOS
Nagy Áruháza

2054

Aradon, Szabadság-tér.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
nói-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPITTATOTT 1875. TELEFON 238.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.